

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PYTLÁCTVÍ A JEHO RECENTNÍ
TRESTNĚPRÁVNÍ A SPRÁVNĚPRÁVNÍ REFLEXE**

Autor práce: Josef Kaufman

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Josef Kaufman, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Pytláctví a jeho recentní trestněprávní a správněprávní reflexe

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Poaching and Its Recent Criminal and Administrative Law Reflection

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je formou analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat základní pojmosloví a problémová východiska zkoumané odborné tematické oblasti, včetně recentního monitoringu „*de lege lata*“ účinných *trestněprávních a správněprávních* nástrojů, upotřebitelných pro faktické potírání zájmového segmentu „*trestné*“ či tzv. „*jiné protispolečenské činnosti*“. Vedlejším cílem je formou průzkumného empirického šetření v *kriminologicko-fenomenologické* optice detekovat *stav, strukturu a dynamiku* páchaného segmentu zájmové trestné činnosti za určující období, včetně detekce míry jeho objasněnosti.

Student: Josef Kaufman, DiS.	31.10.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	19.11.2024 datum	 podpis
Schvaluji zadání bakalářské práce:		
Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2.12.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9.12.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10.12.2024 datum	 podpis



Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, PhD., LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KAUFMAN, J. *Pytláctví a jeho recentní trestněprávní a správněprávní reflexe: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 64 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Klíčová slova: kriminalistické stopy, neoprávněný lov, pytláctví, skutková podstata trestného činu, správní právo, trestní právo, trestný čin

Obsahová bakalářská práce (dále jen „práce“) v intencích její teoretické části, formou širšího recentního analyticko-syntetizujícího vhledu za využití důkladné rešerše dostupné literatury a odborných pramenů monitoringu účinné právní úpravy primárně demonstruje vybrané „*de lege lata*“ trestněprávní a správněprávní nástroje, které zákonodárce svěřil dotčeným orgánům veřejné správy pro potírání zájmově zkoumané „*kriminality*“ či „*jiné protispolečenské činnosti*“ ze strany dotčených orgánů veřejné správy. V tematicky úžeji vymezeném empirickém postihu, vyjádřeném kvantitativně orientovaným průzkumným šetřením jsou dále v kriminologicko-fenomenologické optice zprostředkovaně demonstrovány opatření a následně vyhodnocované kvantitativní (statistické) ukazatele Policie České republiky (dále jen „PČR“), které taktéž dílem ilustrativně detekují vybrané fenomenologické komponenty zkoumané tematické oblasti, tj. stav, strukturu a dynamiku páchání zkoumaného segmentu trestné činnosti, včetně detekce „*míry*“ jeho objasněnosti za vymezené určující období.

ABSTRACT

KAUFMAN, J. *Poaching and Its Recent Criminal and Administrative Law Reflection*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 64 pgs. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Key words: criminalistic traces, unauthorized hunting, poaching, elements of a criminal offense, administrative law-related, criminal law, criminal offense

The content of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as „thesis”) in its theoretical part, through a broader recent analytical-synthetic insight utilizing a thorough review of available literature and expert sources, primarily demonstrates selected „de lege lata” criminal and administrative legal instruments that the legislator has entrusted to the relevant public administration bodies for combating the examined „*crime*” or „*other anti-social activities*” by the respective public authorities. In a more narrowly defined empirical analysis, expressed through a quantitatively oriented research survey, the thesis further presents, from a criminological-phenomenological perspective, the collected and subsequently evaluated quantitative (statistical) indicators of the Police of the Czech Republic (hereinafter „PČR”). These indicators also illustratively detect selected phenomenological components of the studied thematic area, i.e., the state, structure, and dynamics of the commission of the examined segment of criminal activity, including the detection of the „*degree*” of its clearance rate over a defined reference period.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Historie geneze vývoje lovu na našem území.....	12
2.1 Fenomén „pytláctví” – historická retrospektiva – geneze vývoje pro roce 1989	13
3 Právní úprava trestného činu pytláctví „ <i>de lege lata</i> ”	20
3.1 Skutková podstata trestného činu pytláctví.....	20
3.1.1 Objekt trestného činu pytláctví	22
3.1.2 Objektivní stránka trestného činu pytláctví	23
3.1.3 Subjekt trestného činu pytláctví	25
3.1.4 Subjektivní stránka trestného činu pytláctví	28
3.2 Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu pytláctví.....	30
3.3 Analýza přestupku pytláctví.....	33
4 Hranice mezi trestným činem a přestupkem se zaměřením na neoprávněný lov zvěře.....	36
5 Generalizované recentní vyhodnocení kvantitativních ukazatelů – statistik Policie České republiky ve vztahu k trestnému činu pytláctví za určující období 2016 až 2023	38
5.1 Vyhodnocení statistického vyjádření trestného činu pytláctví.....	40
6 Nejčastější výskyt kriminalisticky relevantních stop na místě trestného činu pytláctví.....	41
6.1 Balistické stopy	41
6.2 Trasologické stopy	45
6.3 Biologické stopy	47
6.4 Paměťové stopy.....	49
6.5 Věcné stopy	49
7 Kazuistika	51

Závěr.....	54
Seznam tabulek a grafů	60
Přílohy	61

Úvod

Fenomén tzv. „*neoprávněného lovu zvěře*“, obecně uváděného jako „*pytláctví*“, má v naší historii hluboké kořeny a zůstává aktuálním tématem i v současnosti. Je neoddiskutovatelným faktem, že již od dob feudálních, kdy bylo právo lovu výsadou panovníka a šlechty, představovalo „*pytláctví*“ nejen formu obživy v obdobích nouze, ale také způsob protestu proti sociálním nerovnostem. Avizované širší důvody tzv. neoprávněného lovu, jako je např. zisk masa, trofejí nebo uspokojení lovecké vášně, přetrvávají dodnes a dokazují, že tento fenomén je pevně zakořeněn v lidské společnosti etc. S ohledem ke shora uvedenému, celospolečenské i odborné aktuálnosti zkoumané tematické oblasti se obsahová část „*práce*“ zájmově zaměřuje výlučně na neoprávněný lov divoké zvěře s tím, že užší reflexí problematiky tzv. „*neoprávněného lovu ryb*“ předmět „*práce*“ logicky věcně subsumovat nebude.

Ambicí předkládané „*práce*“ je toliko dílem formou teoreticko-praxeologického a empirického monitoringu poukázat k vybraným celospolečenským i odborným konsekvencím zkoumané tematické oblasti, reflektující fenomém „*pytláctví*“. Nejprve se „*práce*“ zaměřuje na historický vývoj této problematiky na našem území, přičemž zvláštní pozornost je věnována obdobím významných právních a společenských změn, jako byla porevoluční transformace po roce 1989. Dále je kladen důraz na právní úpravu pytláctví, a to jak z pohledu trestněprávního, tak správněprávního, což odráží rozdíly ve společenské škodlivosti těchto činů. Součástí „*práce*“ je také analýza typických kriminalistických stop, které jsou klíčové pro efektivní řešení případů pytláctví. Tyto stopy zahrnují například balistické, trasologické, biologické či věcné důkazy, které mohou přispět k objasnění skutků a usvědčení pachatelů.

Úžeji vymezená empirická část „*práce*“ obohacuje její teoretické kontury, kde formou kvantitativní analýzy statistických výstupů „*PČR*“, která z pohledu fenomenologického detekuje stav, strukturu a dynamiku tzv. „*pytlácké*“ trestné činnosti za určující období 2016–2023. Tyto údaje poskytují cenný přehled o současném rozsahu problému a efektivitě jeho potírání. Průzkumným empirickým šetřením se zaměřuje nejen na samotné pachatele a jejich motivace, ale také na legislativní rámec a jeho aplikaci v praxi. Klíčovou roli zde hraje sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře, který slouží k odlišení trestného činu od přestupku a umožňuje správné právní kvalifikace již v počátečních fázích prověřování či vyšetřování.

Obsahové vyznění „*práce*“ vychází z analyticko-syntetizujícího přístupu, kdy jsou shromážděná data podrobena důkladné analýze s cílem identifikovat hlavní problémy spojené s pytláctvím a navrhnout možné způsoby jejich řešení. Tento přístup umožňuje nejen pochopení samotné podstaty pytláctví, ale také jeho širších společenských a právních souvislostí.

Volba zkoumaného tématu „*práce*“ byla primárně motivována nejen praxeologickými zkušenostmi jejího zpracovatele, který se aktuálně nachází ve služebním poměru Krajského ředitelství Pardubického kraje, Územního odboru Pardubice, na pozici nadporučík a také celkovým zájmem autora o přírodu, oblast myslivosti a její kriminalistické aspekty, ale také snahou přispět k lepšímu pochopení této problematiky v kontextu aplikační praxe „*PČR*“. S rostoucími náklady na životní potřeby obyvatelstva existuje předpoklad, že pytláctví bude i nadále na vzestupu. Dílčí a zevšeobecnující výstupy „*práce*“, dle názoru jejího zpracovatele, disponují potencionálem tzv. rozšiřující poznávací reflexe zkoumaného fenoménu „*pytláctví*“, určeného nejen pro laickou, ale i odbornou veřejnost, zabezpečující ochranu veřejného práva v rámci bezpečnostní činnosti přímé či nepřímé povahy.

Celkově si tato „*práce*“ klade za cíl přispět k hlubšímu pochopení fenoménu „*pytláctví*“, jeho historického vývoje, současné právní úpravy i praktických výzev spojených s jeho faktickým potíráním ze strany dotčených orgánů veřejné správy viz předchozí komentář.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem „práce“ je formou analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat historii geneze vývoje lovu na našem území s fenoménem „pytláctví“ historické retrospektivy, a to i vývoje po roce 1989, mimo jiné procesu změn skutkových podstat trestného činu pytláctví do současnosti, včetně recentního monitoringu „*de lege lata*“ účinné zvláštní právní úpravy, která vytváří trestněprávní a správněprávní nástroje pro faktické potírání zájmově zkoumané „*kriminality*“ či „*jiné protispolečenské činnosti*“ ze strany dotčených orgánů, a to i v přestupkové rovině. Cílem „práce“ je dále provést kvantitativně orientované průzkumné šetření, zacílené k statistikám „PČR“, ze kterých bude detekován stav, struktura a dynamika páchání trestné činnosti včetně detekce míry jeho objasněnosti za určující období 2016 až 2023. V neposlední řadě je cílem „práce“ představit typické kriminalistické stopy, vyskytující se na místě páchání trestného činu pytláctví.

Při samotném zpracování jednotlivých teoretických a empirických orientovaných subkapitol „práce“ bude využita metoda shromažďování dat a formou analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat východiska zkoumané odborné oblasti dostupných pramenů pomocí odborné literatury. „Práce“ je rozdělena na teoretickou a empirickou část. První kapitola „práce“ je zaměřena na cíl a metodiku pro její vytvoření. Druhá kapitola teoretické části se zabývá historií geneze vývoje lovu na našem území, a to i po roce 1989 až do současnosti. Třetí kapitola se věnuje právní úpravě trestného činu pytláctví a jeho detailního rozboru, a to i v rovině přestupkové. Ve čtvrté kapitole se „práce“ zaměřuje na neoprávněný lov zvíře se zaměřením na hranici mezi trestným činem a přestupkem. V empirické části páté kapitoly se „práce“ věnuje vyhodnocení statistik „PČR“ ve vztahu k trestnému činu pytláctví. V šesté kapitole empirické části se „práce“ zabývá výskytem kriminalistických stop na místě trestného činu pytláctví. V sedmé kapitole jsou prezentovány relevantní kazuistiky, které jsou zpracovány jako modelové situace vycházející z aplikační praxe.

Teoretická část

2 Historie geneze vývoje lovu na našem území

Abychom pochopili význam slova „pytláctví“, je potřeba si nejprve něco říci k dějinám lovu. Historie lovu sahá hluboko do pravěku, kdy si lidé začali uvědomovat funkci lovu, neboť lovem si zajišťovali obživu. Z toho vyplývá, že samotný lov sahá až ke kořenům lidského rodu.

Díky kosterním nálezům dnes víme, že naši předci se nevyhýbali masité stravě, a to i přesto, že patřili do třídy savců, řádu primátů. Tím se člověk řadí do vysoce vyvinuté skupiny, kdy každá specializace přispívá k vývoji daného druhu. Díky těmto skutečnostem bylo tedy potvrzeno, že již od pradávna se naši předci neživil jen stravou rostlinného původu.

Předci člověka se nejdříve zaměřovali na sběr rostlinné potravy a bezobratlých živočichů. K masité potravě se v začátcích dostávali nálezem uhynulých zvířat nebo ponechaných zbytků po lovu šelem. Můžeme tedy říci, že z člověka se stal lovec až v období doby ledové. V této době se již za pomoci vlastnoručně vyrobených zbraní odvážil zaútočit na velkou kořist a byl schopen se svým druhem společného lovu.¹

V těchto dobách již předkové začali používat různé nástroje k lovu. Postupným vývojem člověka se tyto nástroje zdokonalovaly. První použité nástroje byly různé rohy, kosti či tesáky zvířat. Posléze docházelo i k opracování různých kamenných nástrojů. Důležitým posunem k výrobě nástrojů používaných k lovu bylo uvědomění si, že připevněním hrotů na dlouhou násadu dochází k minimalizaci kontaktu s kořistí a tím se předchází možnému zranění.

Tím, že člověk dokázal lovem získávat více potravy, docházelo ke zvýšení populace. To vedlo k rozsáhlým migracím za novými lovišti. Migrace člověka byla dále zapříčiněna i změnou klimatu a poklesem mořských hladin, tedy rozšířením příhodných lovišť.

¹ ČERVENÝ, J. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upravené vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2019. s. 16-23.

Do této doby žil člověk jako součást přírody a nevybočoval z ní. Lovil zvěř, sbíral různé rostlinné plody a stejně jako ostatní živočichové tím nezasahoval do přirozeného koloběhu přírody. Zlom nastal tehdy, když se člověk vyčlenil z přírodního společenství a začal přetvářet krajinu k obrazu svému.

Člověk následně začal vytvářet společenství, což mělo za následek přeměnu krajiny, neboť začalo docházet k rozvoji zemědělství, chovu dobytka a domestikaci zvířat, která byla následně využívána pro účely člověka – k hospodaření na polích, těžbě dřeva v lesích, chovu ryb apod. Tento pokrok vedl následně k čím dál většímu shlukování lidí, což mělo za důsledek výstavbu měst, jako nových sídlišť lidské rasy. Všechny tyto kroky vedly k následným souvisejícím procesům, avšak v dnešní době hledáme cestu zpátky, cestu k nalezení opětovné životní rovnováhy s přírodou.²

2.1 Fenomén „pytláctví” – historická retrospektiva – geneze vývoje pro roce 1989

Jak již bylo zmíněno výše, množství volně žijící zvěře ovlivňovalo mnoho faktorů. V našich krajinách byly před dobou feudální tyto podmínky příznivé. Naše oblast se nacházela v mírném podnebí, s dostupným terénem, hojnou a rozmanitou vegetací.

V 9. století se na našem území nacházela Velkomoravská říše. V té době docházelo k velkému úbytku velkých savců. Pro člověka přestal být lov hlavním zdrojem obživy a stal se doplňkovým zdrojem potravy. Stav zvěře k lovu v těchto dobách dostačoval běžné spotřebě a nebylo potřeba o něj pečovat.

V této době docházelo také postupně k rozmachu rolnictví a pastevectví, což mělo za následek rozdělení půdy; tuto situaci můžeme označit jako vznik výlučného vlastnictví, kdy půda byla ve vlastnictví panovníka či šlechty, kteří ji dále propůjčovali k hospodaření svým poddaným.

V době feudální, která je datována od 10. do 18. století, docházelo k rozdělování půdy, nabývání majetků a dělby práce. Postupně se obyvatelé rozdělovali na panstvo a poddané. Vznikaly významné vládnoucí rody, které vystavěly různé tvrze, hrady atd.

² ČERVENÝ, J. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upravené vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2019. s. 16-23.

Ostatní lidé obývali vesnice v okolí hradů jejich pánů. Tyto rody začaly řídit společnost a docházelo z jejich strany k soustředění moci.

V čele této společnosti vždy stál panovník, který mimo jiné měl výsadní právo lovu. První zmínky o loveckém právu se datují za vlády knížete Boleslava I. (926 – 967). Jednalo se o nařízení vydané kolem roku 950, v němž bylo stanoveno, že výhradní právo lovu má panovník.

Tím, jak rostla moc šlechty vůči panovníkovi, docházelo zároveň i k omezování výhradního práva lovu na úkor panovníka. Roku 1388 nařídil král Václav IV., že lov je výsadou vrchnosti a šlechty. V tuto dobu byl hospodářský význam lovu upozaděn a lov se začal pokládat za zábavu. Docházelo k vytváření loveckých družin a účelové obce (ve smyslu vymezené pospolitosti lidí). Tyto výnosy a nařízení nebyly vydávány z důvodu ochrany přírody ve smyslu dnešní doby, ale pro ochranu majetku mocného panstva.

V průběhu staletí člověk vylepšoval také zbraně sloužící k lovu, čímž bylo zapříčiněno, že v přírodě docházelo k úbytku zvěře. Pro kontrolu úbytku stavu zvěře byly zakládány obory. Zemský (stavovský) sněm roku 1573 vydal usnesení, že právo lovu souvisí s vlastnictvím pozemků. Stále však platilo rozhodnutí, že hlavní právo lovu má panovník a šlechta. V tomto usnesení zemského (stavovského) sněmu bylo poprvé uvedeno nařízení na ochranu zvěře. Jedná se o moment, který můžeme považovat za počátek celostátně řízené myslivosti na našem území. V průběhu let byla vydána další usnesení, kdy za zmínku stojí uvést usnesení z roku 1627. Toto usnesení bylo zlomové, neboť jím bylo zakázáno po dobu 3 let lovit tetřevy, tetřívky, bažanty a koroptve.

Po bitvě na Bílé hoře (1620) je česká šlechta utlačována a přicházejí nové cizí rody, které považují lov za společenskou událost. V průběhu 17. století dochází k rozvoji palných zbraní, což má za následek téměř vyhubení velké dravé zvěře.

V 17. a 18. století rovněž vznikají lovecké řády zastupující šlechtické lovce. V našich krajinách založil takový řád František Antonín hrabě Sporck (česky Špork) roku 1695 s názvem Řád sv. Huberta.

Roku 1641 bylo císařem Ferdinandem III. vydáno usnesení o lovu pro Čechy. V něm je uvedeno, že myslivost je kratochvílí šlechtickou a poddaní jsou při lovu povinni loveckou robotou. Následkem bylo, že dochází k rozmachu pytláctví, jak ze msty, tak

i pro obživu či z lovecké vášně. Na základě těchto skutečností je nutné vydání různých patentů panovníka postihujících pytláctví.

Zlom nastal roku 1781, kdy císař Josef II. zrušil nevolnictví. Následně roku 1786 císař rovněž vydal řád o myslivosti a všeobecný honební patent. Honební patent upravoval mimo jiné ochranu polních plodin, povinnost hradit škody způsobené lovem a zvěří atd.

Myslivost byla prohlášena za právo státu, přičemž o tomto právu stát sám rozhodoval a přiděloval ho dalším osobám.³

Abychom dokázali pochopit význam a smysl Mysliveckého řádu Josefa II. z 28. února 1786 v dané době, přiblížíme si níže část některých ustanovení, která se zaměřovala na vymezená pravidla, kdy dle aplikace ustanovení § 17-25 předmětného patentu se uvádí, že *„naproti tomu musí být také držitelé honitby chránění proti krácení svých práv a protože krádeže divoké zvěře a pytláctví jsou v každém ohledu nebezpečné veřejnosti, musí se jim vším možným způsobem zabraňovat. V tomto ohledu mohou myslivci držitele revíru zastřelit psy, kteří se honí v lese nebo na poli. Nesmějí však do toho být zahrnuti psi, které jsou hlídači oprávněni si držet pro zahánění divoké zvěře. Nikdo nesmí do cizího revíru – kromě na silnici nebo pěšině při průjezdu – vstoupit se zbraní nebo tam vpustit lovecké nebo štvací psy. Ti, kdo tento zákaz překročí, mají být zatčeni a potrestáni. Kdo nalezne divokou zvěř, která se sama nabodla nebo jinak poranila, ten si ji nemůže přivlastnit, nýbrž má o tom podat zprávu držiteli revíru. Krádeží vůbec, tak jako zcizení každého jiného majetku, je lapat nebo střílet cizí divokou zvěř, a to jakéhokoliv druhu. S pytláky se má proto, tak jako s jinými zloději, zacházet u jim nadřízených soudů podle kriminálních zákonů a poté podle toho, jakou hodnotu obnáší ukradená divoká zvěř, zda se zločin opakuje častěji nebo zda se při tom dopustí násilností, a podle způsobených škod mají být potrestáni. Kdo je usvědčen, že zatajil jemu známého pytláka nebo mu poskytl úkryt, má být zatčen tak jako zloděj divoké zvěře a postaven před soud. Stejně má být tak potrestán ten, kdo vědomě od pytláka koupil divokou zvěř. Kdo naproti tomu odhalí pytláka, dostane 12 zlatých odměny a ty má zaplatit držitel revíru. Ten, kdo přivede pytláka, dostane 25 zlatých odměny a tuto odměnu mu má vyplatit ihned držitel revíru; peněžité pokuty se udělí také těm, kteří přiznají ve svém okrsku narušitele*

³ BEDNÁŘ, V. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 13. vyd. Praha: Druckvo, 2014. s. 17-19.

*mysliveckých zákonů. Sedlákům se však neudělují peněžité pokuty, nýbrž tělesné tresty. Když pytlák v revíru na zvolání nesloží zbraň, nýbrž se hotoví k obraně, je dovoleno na něho vystřelit kvůli sebezáchově.*⁴

Z historického hlediska je zřejmé, že lov sloužil lidem k obživě od pradávna. Postupně, jak si člověk začal uvědomovat podstatu vlastnictví, docházelo k rozdělování či přidělování movitého a nemovitého majetku, dále půdy, luk a lesů se zvěří.

Prvotní význam slova pytláctví je pevně spojen se skutečností, kdy si lidé začali uvědomovat majetkové hodnoty. Z historického hlediska k pytláctví docházelo nejčastěji v období bídy a hladu. Tehdejšímu pytlákovi (poddanému) nezbývalo nic jiného, než (jak označujeme my v dnešní době) neoprávněný lov divoké zvěře, a to z důvodu obav smrti z hladu.

Postupně s dalším vývojem společnosti přibývaly i jiné významy pytláctví než jen z důvodu obav z hladu; lze zmínit například i pytláctví z vášně či k získání loveckých trofejí.

V různých etapách historie lidstva se druhy pytláctví měnily. V dobách válečných lidé pytláčili z hladu a v dobách meziválečných z vášně nebo k získání loveckých trofejí, jak je již uvedeno výše.

Přesto, že hrozily vysoké tresty pro pytláky, jako například trest hrdelní, useknutí pravé ruky apod., tak se pytláctví nepodařilo v dobách feudálních zcela vymýtit.

Roku 1947 bylo na našem území výrazně omezeno pytláctví díky přijetí zákona č. 225/1947 Sb., který se týkal myslivosti. Tento zákon umožnil přístup k myslivosti širšímu okruhu obyvatel, včetně těch, kteří dříve neměli právo lovu. Postupně došlo ke vzniku organizovaných mysliveckých spolků, konkrétně Československého mysliveckého svazu, později známého jako Československá myslivecká jednota. Součástí členství bylo povinné absolvování vzdělávacích kurzů zakončených odpovídající zkouškou. V té době začal stát velmi přísnými předpisy dohlížet na lovecké zbraně, přesto byla sdružení myslivců velmi početná.

Do konce 80. let dvacátého století jednotlivá myslivecká sdružení v souhrnu obhospodařovala 80 % honebních pozemků v Československé republice. Nejmenší

⁴ FRANCEK, J. *Lovecká vášeň v proměnách staletí*. Praha: Havran, 2008. s. 218-220.

výměra, uznávaná za honitbu, byla stanovena na 500 hektarů. Většina mysliveckých sdružení, která v té době fungovala, měla honitbu vymezenou o výměře od 1000 ha do 2500 ha. Tato výměra byla dobře kontrolovatelná a vyhovovala chovatelským potřebám.

Myslivecké sdružení mělo za povinnost ustanovit kromě mysliveckého hospodáře i mysliveckou stráž. Myslivecká stráž, po složení předepsané slibu a následném schválení okresním národním výborem, byla zmocněna zadržet osobu, která se neoprávněně pohybovala v honitbě, a to jak se střelnou zbraní, nebo svým jednáním narušovala práva myslivosti. Jako veřejný činitel měla myslivecká stráž pravomoc ověřit totožnost zadržené osoby, odebrat zbraň, zajistit ulovenou zvěř nebo loveckého psa.

K dalšímu omezení pytláctví přispěla také regulace doby lovu, povinnost hlásit a předkládat ulovenou zvěř k evidenci a zavedení omezené platnosti povolenek, které musely být vystaveny a podepsány mysliveckým hospodářem spolu s předsedou mysliveckého sdružení. Tato a mnohá další opatření sehrála významnou roli při potlačování pytláctví.

V zákoně číslo 23/1962 Sb., o myslivosti, byly definovány další specifikace možností lovu, oprávnění a povinnost zvěř plánovitě chovat, stanovení střílet spárkatou zvěř v době nouze atd.

Jako trest za porušení stanov hrozilo trvalé vyloučení ze sdružení, odebrání loveckého lístku a zbraně. Tyto sankce byly pro myslivce, kteří měli myslivost jako koníček a celoživotní poslání, tak odstrašující, že na pytláčení ani nepomysleli.

Do konce roku 1961 zákonodárná moc ponechávala pytláctví jako samostatný trestný čin se samostatnou skutkovou podstatou. Změna přišla s novým trestním zákonem, a to zákonem číslo 140 /1961 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 1962 (dále jen „**trestního zákona**“). Zde zákonodárná moc vypustila paragraf o pytláctví. V té době se totiž předpokládalo, že pytláctví již neexistuje. Čas samozřejmě ukázal, že tomu tak zdaleka nebylo.

Od účinnosti nového trestního zákona v roce 1961 byly činy posuzovány podle jejich závažnosti. Přestupky, které nespadaly pod těžší formu porušení zákona, řešily místní národní výbory, které měly na starosti udržování socialistického pořádku. Naopak skutky související s pytláctvím se považovaly za trestný čin rozkrádání majetku

v socialistickém vlastnictví, pokud způsobená škoda přesáhla částku 500,- Kčs, což specifikoval § 132 tehdejšího trestního zákoníku.

Dne 1. ledna roku 1970 nabyl účinnosti právní předpis týkající se pytláctví, který byl součástí zákona číslo 150/1969 Sb., o přečinech. Tento právní rámec definoval pytláctví jako neoprávněné narušení práv spojených s myslivostí a zahrnoval i situace, kdy byla zvěř lovena v období její ochrany. Významnou vlastností tohoto zákona bylo, že umožňoval postihnout i myslivce porušující předepsané termíny lovu. Za porušení uvedeného zákona mohli být pachatelé potrestáni sankcemi, mezi které patřilo odnětí svobody až na jeden rok, nápravná opatření, zákaz činnosti, finanční pokuta do výše 10 000,- Kčs nebo propadnutí věci. Právní úprava zůstala účinná až do roku 1990, kdy byla nahrazena novelou číslo 175/1990 Sb., která měnila a doplňovala trestní zákon.⁵

Vzhledem k transformaci celé společnosti v porevoluční době po roce 1989 nedošlo k obnovení platnosti a účinnosti zrušeného ustanovení o pytláctví v zákoně číslo 150/1969 Sb., o přečinech. Pytláctví bylo nově kvalifikováno jako trestný čin krádeže podle ustanovení § 247 trestního zákona, v možném souběhu s trestným činem nedovoleného ozbrojování podle ustanovení § 185 trestního zákona. Jak víme, tak všechny orgány činné v trestním řízení procházeli reorganizacemi a zatěžovala je tehdy závažná trestná činnost a zároveň i nekvalitní práce těchto orgánů. Proto byla většina zjištěných skutků pytláctví kvalifikována jako přestupek dle ustanovení § 35 odst. 1 písm. f) zákona číslo 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „**zákon č. 200/1990 Sb.**“), za které hrozily velmi nízké postihy, a tak pytláci měli žně. „Zákon č. 200/1990 Sb.“, byl již zrušen.

Zákonodárna moc si začala uvědomovat, že drzost pytláků dosáhla takových rozměrů, že bylo potřeba se touto problematikou začít zevrubněji zabývat. Zlom nastal v roce 1993, kdy došlo k novelizaci trestního zákona na základě zákona číslo 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady. V něm byl znovu implementován do trestního zákona trestný čin pytláctví. Jednalo se o ustanovení § 178a trestního zákona. Ustanovení obsahovalo několik citací, které bohužel pro policejní orgán bylo skutkově složité prokázat. Jednou z nich bylo, že osoba se dopustí trestného činu pytláctví nejméně se dvěma osobami, zvláště zavrženíhodným

⁵ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9-16.

způsobem a tak dále. Z logiky věci je zřejmé, že se ve většině případů nedalo skutkově prokázat, že zadržené osoby patřily k sobě a spáchaly tak trestný čin společně.

V roce 1998 došlo ze strany zákonodárce k novelizaci „*trestního zákona*“ a došlo k přepracování skutkové podstaty trestného činu pytláctví podle ustanovení § 178a trestního zákona. Šlo o novelu schválenou zákonem číslo 92/1998 Sb., kterým byl upraven zákon číslo 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela nabyla účinnosti 1. října 1998. Ustanovení novely stanovilo, že trestný čin pytláctví spáchá ten, kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby, nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede, nebo přechovává zvěř nebo ryby ulovené neoprávněně. Za toto jednání mohl pachatel hrozit trest odnětí svobody až na dva roky, peněžitý trest, zákaz činnosti nebo propadnutí věci.

Klíčovým legislativním pilířem týkající se myslivosti byl v této etapě zákon číslo 23/1962 Sb., o myslivosti, který platil od roku 1962 až do 30. června 2002. Jako prováděcí předpis k tomuto zákonu byla vydána vyhláška Ministerstva zemědělství číslo 134/1996 Sb., účinná od 23. května 1996, která se věnovala specifickým otázkám spojeným s myslivostí.⁶

⁶ NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9-16.

3 Právní úprava trestného činu pytláctví „*de lege lata*”

Základním kamenem zákonů v České republice je ústavní zákon číslo 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Je tvořena preambulí a 8 hlavami. V preambuli Ústavy České republiky je mimo jiné uvedeno, že „*My občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku....odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství.*”⁷

V Ústavě České republiky je v článku 7 Hlavy první psáno: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.*”⁸

Termín „*přírodní bohatství*“ zahrnuje rovněž zvěř, toto je stanoveno zákonem číslo 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**MyslZ**“). Především ustanovení § 2 písm. b) „**MyslZ**“ jasně stanoví, že: „*zvěří obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů uvedených v písmenech c) a d)*”⁹

V oblasti řešení pytláctví, včetně jeho odhalování, prověřování a právního postihu, se v České republice uplatňují především konkrétní právní předpisy. Mezi nejdůležitější patří zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**TrZ**“) a „**MyslZ**“, a také zákon číslo 99/2004 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů, který se zaměřuje na rybníkářství, rybářská práva, činnost rybářské stráže a ochranu mořských rybolovných zdrojů, včetně novelizace dalších souvisejících právních předpisů. K těmto předpisům náleží i prováděcí vyhlášky, které je doplňují a konkretizují.

3.1 Skutková podstata trestného činu pytláctví

V této podkapitole a následujících pododdílech se zaměříme na rozbor skutkové podstaty trestného činu pytláctví. K pochopení této problematiky a k rozboru byly použity komentáře specialistů z oblasti trestního práva, a to zejména k jednotlivým ustanovením

⁷ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2016. s. 1.

⁸ KLÍMA, K. *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. s. 71.

⁹ PETR, B. *Zákon o myslivosti: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 6.

i k řešeným právním otázkám. Lze tedy s jistotou konstatovat, že tato podkapitola a její pododdíly mají odbornou povahu.

Nejprve se zaměříme na definici skutkové podstaty trestného činu. „*Skutková podstata trestného činu je jedním z formálních znaků trestného činu. Je souhrnem objektivních a subjektivních znaků, které určují jednotlivé druhy trestných činů a odlišují je navzájem.*“¹⁰

V úvodní části „*práce*“ došlo k retrospektivní specifikaci geneze vývoje skutkové podstaty „*pytláctví*“ na území dnešní České republiky v průběhu historie. V současné právní úpravě je pytláctví zakotveno v ustanovení § 304 „*TrZ*“, který je začleněn do Části druhé – Zvláštní části, konkrétně do Hlavy osmé, jež se zaměřuje na trestné činy proti životnímu prostředí. Tato právní úprava nabyla účinnosti dne 1. ledna 2010.

Prvotní verze zákona dovoľovala postihovat trestný čin pytláctví pouze v situacích, kdy došlo k neoprávněnému lovu zvěře nebo ryb. Tento omezený rozsah vyvolal nespokojenost mezi myslivci a rybáři, kteří začali apelovat na úpravu právní úpravy. Což vedlo k novelizaci předmětné skutkové podstaty trestného činu, kdy zákonem číslo 330/2011 Sb., kterým se mění „*TrZ*“, a zákon číslo 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**TrŘ**“) a který nabyl účinnosti od 1. 12. 2011, byl změněn „*TrZ*“, a „*TrŘ*“, a bylo opětovně použito a implementováno do ustanovení § 304 „*TrZ*“, „*kdo neoprávněně loví*“. Zákonodárce tedy opětovně použil slovo „*loví*“, které bylo již použito v dřívějším ustanovení § 178a trestního zákona.

Odpovědí na otázku, proč se zákonodárce opětovně vrátil k výše uvedené citaci, byl důvod, že pro naplnění skutkové podstaty trestného činu již nemusí dojít výhradně k ulovení nebo k zabití zvěře. K tomu, aby byl trestný čin považován za dokončený, stačí již samotný akt lovu. „*Fakticky se tedy jedná o předčasně dokonaný delikt, protože jednání, jež je materiálně pouze pokusem, je povýšeno na dokonání (samozřejmě dojde-li k ulovení zvěře nebo ryb, jsou splněny podmínky trestnosti tím spíše). Do této doby se*

¹⁰ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 166.

*nejvýše mohlo jednat o pokus trestného činu podle § 21 odst. 1, trestnost přípravy je vyloučena jak před nabití účinnosti č. 330/2011 Sb., tak i po zmíněné novele.*¹¹

Níže se podrobně zaměříme na formulaci znění trestného činu pytláctví v souladu s účinnou právní úpravou trestního zákoníku. S poukazem k aplikaci ustanovení § 304 „TrZ“, který uvádí, že trestného činu se může dopustit kdokoliv, kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoliv nepatrné, nebo ukryje na sebe nebo jiného převede nebo přechovává ulovenou zvěř nebo ryby. Hodnota je nikoliv nepatrná a může být potrestána odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

V kvalifikované skutkové podstatě je dále uvedeno, že trestného činu pytláctví se může dopustit ten, kdo:

- je členem organizované skupiny,
- získal pachatel pro sebe nebo pro jiného větší prospěch,
- čin spáchá osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí,
- jestliže byl za obdobné jednání v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,

pachatel může být potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.¹²

3.1.1 Objekt trestného činu pytláctví

Skutková podstata trestného činu spočívá v ochraně společenských vztahů, hodnot a zájmů, jež byly určitou činností porušeny nebo ohroženy. Objektem trestného činu se proto stávají právě tyto zájmy, které zákon považuje za hodné ochrany¹³, to znamená, že:

¹¹ RŮŽIČKA, M. § 304 (Trestního zákoníku). In: DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. ASPI ASPI KO40_2009CZ. Dostupné z: www.aspi.cz.

¹² ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2366-2367.

¹³ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 174.

„Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně přírody, práva myslivosti, rybářského práva a majetku – vlastnictví k uloveným rybám a zvěři.“¹⁴

Autor Filip Ščerba¹⁵ ve svých komentářích charakterizoval a konstatoval, že trestný čin pytláctví, tedy jeho objekt spočívá v ochraně přírody, která zahrnuje volně žijící zvěř a ryby. Zároveň se částečně vztahuje i na ochranu práv spojených s myslivostí a rybolovem, a to zejména z hlediska jejich oprávněného či neoprávněného provozování.

V současnosti je druhový objekt tohoto trestného činu zařazen v Hlavě osmé, Části druhé – Zvláštní části trestního zákoníku, která se věnuje trestným činům proti životnímu prostředí.

3.1.2 Objektivní stránka trestného činu „pytláctví“

Objektivní stránka trestného činu zahrnuje samotné jednání, jeho následek a příčinnou souvislost mezi těmito dvěma prvky. Pytláctví je jedním z komisních trestných činů, který je možné spáchat výhradně aktivním jednáním (komisivním). Z tohoto důvodu jej nelze zahrnout do omisivních trestných činů, jež vznikají v důsledku nečinnosti či opomenutí.¹⁶ Pokud vezmeme do úvahy objektivní stránku tohoto trestného činu, je utvářena dvěma alternativními formami. Buď neoprávněným lovením zvěře nebo ryb, nebo ukrytím, převedením nebo přechováváním neoprávněně ulovené zvěře nebo ryb. Obě formy se týkají hodnoty nikoli nepatrné.¹⁷

Ve zmíněných situacích se jedná vždy o způsobené škodě nikoli nepatrné. Novela trestního zákoníku, zavedená zákonem č. 333/2020 Sb., jenž pozměnila také „TrZ“, přinesla změnu ustanovení § 138 odst. 1 „trestního zákoníku“, kde byla zvýšena hranice škody na 10 000,- Kč s účinností od 1. října 2020. Po této úpravě se o trestný čin jedná pouze tehdy, pokud škoda dosahuje alespoň 10 000,- Kč. Pokud škoda této částky nedosahuje, jde o přešupek, který se řeší podle „Mys/Z“, ve spojení se zákonem číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 829.

¹⁵ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2367.

¹⁶ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 184-185.

¹⁷ ŠÁMAL, P.; GRÍVNA, T.; BOHUSLAV, L.; NOVOTNÝ, O.; HERCZEG, J. et al. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 945.

(dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“). Důležitým aspektem trestního řízení je nutnost řádně určit výši škody, která se opírá především o vyhotovené znalecké posudky.

Při stanovení hodnoty zvěře, na niž bylo zaměřeno jednání pachatele, lze vycházet ze sazebníku minimálních hodnot upytlačené zvěře, který zohledňuje druh, pohlaví a věk. Tento sazebník vychází z výpočtu nákladů na obnovu honitby do původního stavu, tedy na zajištění návratu srovnatelného jedince daného druhu. Dokument byl vypracován Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, na základě pokynu Ministerstva zemědělství.¹⁸ Sazebník je určen především jako užitečná pomůcka pro policisty, kteří se při výkonu své služby mohou setkat s případy naznačujícími možné spáchání trestného činu pytláctví podle ustanovení § 304 „TrZ“. Jejich úkolem bude posoudit, zda byly splněny zákonné podmínky, zejména zda způsobená škoda překročila hranici nikoli nepatrné, a zda je tím pádem důvodné zahájit úkony trestního řízení. Součástí této „práce“ je také sazebník minimálních hodnot neoprávněně ulovené zvěře, rozčleněný podle druhu, pohlaví a věku, který je uveden v příloze „práce“.¹⁹

Význam slova zvěř je uveden v „MyslZ“ v ustanovení § 2 písm. b) tohoto zákona, kde je stanoveno, že zvěří se rozumí: „*obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů uvedených v písmenech c) a d).*“²⁰ Zákon zároveň stanovuje, které druhy zvěře jsou chráněny a není je možné lovit²¹, a druhy, které je možno obhospodařovat lovem.²²

Skutková podstata ukrytí, převedení nebo přechovávání neoprávněně ulovené zvěře nebo ryb v hodnotě převyšující nikoli nepatrné se do značné míry překrývala s trestným činem podílnictví podle ustanovení § 214 „TrZ“. Tento trestný čin byl k 31. lednu 2019 z „TrZ“ odebrán.

¹⁸ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2369.

¹⁹ ČESKO. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. MZe: Ministerstvo zemědělství, sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku [online]. MZe, © 2010 [cit. 2024-11-10]. Dostupné z <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/hodnotu-neopravnene-ulovene-zvere-pomaha>

²⁰ Viz aplikace ustanovení § 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolter Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

²¹ Tamtéž, viz blíže aplikace ustanovení § 2 písmeno c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

²² Tamtéž, viz blíže aplikace ustanovení § 2 písmeno d) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Pokud pachatel zvěř nebo ryby ukryje způsobem, že není možné odhalení, můžeme toto definovat jako ukrytí.²³

Jestliže pachatel drží ulovenou zvěř nebo ryby, ať už v místě bydliště nebo na pracovišti nebo i postačí, že je má ve své moci, jedná se o přechovávání.²⁴

Dalším způsobem může být prodej, darování nebo i výměna, zde mluvíme o převedení a jeho důvod není podstatný.²⁵

Autor Filip Ščerba²⁶, ve svých komentářích věnoval pozornost významu a definici pojmů, jak jsou ukrytí, převedení na sebe nebo jiného a přechovávání neoprávněně ulovené zvěře nebo ryb. Pachatel nebo spolupachatel nebo účastník na trestném činu pytláctví, který byl spáchán formou neoprávněného lovu zvěře nebo ryb v hodnotě nikoliv nepatrné, musí být odlišný od osoby, která neoprávněnou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoliv nepatrné ukryla, převedla na sebe nebo jiného a nebo tuto zvěř nebo ryby přechovává.

Tato „práce“ se zaměří na hlubší rozbor významu „neoprávněného lovu“, který bude podrobně rozpracován v samostatné kapitole.

3.1.3 Subjekt trestného činu pytláctví

Pachatelem tohoto trestného činu může být v základní rovině jakákoli fyzická osoba. V případě závažnějších forem činu se však odpovědnost vztahuje pouze na osoby jednající jako součást organizované skupiny nebo ty, které mají zvláštní povinnost chránit životní prostředí. To zahrnuje například členy myslivecké, rybářské, lesní či přírodní stráže nebo odborné lesní hospodáře. Stejně tak může jít o osobu, která se obdobného jednání dopustila opakovaně. Trestní odpovědnost za pytláctví může nést také právnická osoba, jak vyplývá z ustanovení § 7 zákona číslo 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TOPO“).²⁷

²³ JELÍNEK, J. a kolektiv: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 8. aktualizované a doplněné vydání. Praha Leges, 2022, s. 831.

²⁴ Tamtéž, s. 831.

²⁵ Tamtéž, s. 831.

²⁶ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2369.

²⁷ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 831.

Definice slova pachatel je uvedena v obecné části „TrZ“, konkrétně v ustanovení § 22 „TrZ“, kde je stanoveno, že: „*pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná*“²⁸, tzn., že pachatelem „*v užším slova smyslu § 22 – je míněn ten, kdo přímo páchá trestný čin, připravuje ho nebo se dopouští jeho pokusu.*“²⁹ Přičemž konkrétní skutkové podstaty jednotlivých trestných činů jsou vymezeny ve zvláštní části trestního zákoníku. Dále v obecné části trestního zákoníku je v hlavě osmé výkladové ustanovení k pojmu pachatele. Jedná se o ustanovení § 113 „TrZ“, ve kterém je uvedeno, že pachatel se rozumí, nevyplývá-li z jednotlivého ustanovení trestního zákona něco jiného, i spolupachatel (bližší definice uvedena v ustanovení § 23 „TrZ“), tak i účastník (bližší definice uvedena v ustanovení § 24 „TrZ“). Pojmy pachatele, spolupachatele a účastníka se však od sebe navzájem odlišují.

Pachatelem trestného činu může být podle „TrZ“ pouze fyzická osoba, která splňuje podmínky trestní odpovědnosti. Odpovědnost právnických osob je samostatně upravena zákonem „TOPO“. Fyzická osoba musí v době spáchání trestného činu dosáhnout věku nejméně patnácti let a být přičetná. To znamená, že musí být schopna rozpoznat protiprávnost svého jednání, ovládat své chování a rozhodovat se svobodně, čímž vyjadřuje svou vůli. U mladistvých, kteří spáchají trestný čin (označovaný jako provinění), se dále zkoumá, zda mají dostatečnou rozumovou a mravní vyspělost, která jim umožňuje chápat protiprávnost svého činu a kontrolovat své jednání. Uvedené podmínky jsou povinné (obligatorní) pro naplnění skutkové podstaty trestného činu.

V návaznosti na výkladové ustanovení pachatele je třeba také zmínit, že fyzická osoba, jež v čase spáchání trestného činu ještě nedosáhla stáří patnácti let, není trestně odpovědná a dopustila se tedy činu jinak trestného a není tedy trestně odpovědná ve smyslu ustanovení § 25 „TrZ“. Nenaplnuje tedy jednu z podmínek skutkové podstaty trestného činu.

Pokud trestný čin spáchá osoba mladistvá, označuje se tento čin jako provinění.

Za mladistvého se považuje osoba, která v době spáchání činu dosáhla patnácti let, avšak nepřekročila osmnáctý rok věku. Stejně tak se mladistvým rozumí i ten, u koho nelze bez důvodných pochybností určit, zda v době spáchání činu již osmnáctý rok věku

²⁸ DRAŠTÍK, A.; SOTOLÁŘ, A.; RŮŽIČKA, M.; DURDÍK, T. a FREMR, R. *Trestní zákoník: komentář*. I. díl, (§ 1 až 232). Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 180.

²⁹ Tamtéž, s. 180.

překročil. Pokud se trestného činu dopustí mladistvý, označuje se takový čin jako provinění.³⁰

U pachatele trestného činu je možné zohlednit polehčující okolnosti a zároveň i zkoumat charakteristiky vztahující se k jeho osobnosti, například pachatel spáchal trestný čin pod vlivem hrozby nebo nátlaku podle ustanovení § 41 písm. d) „TrZ“ nebo spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých podle ustanovení § 41 písm. f) „TrZ“. Mimo jiné si pachatel může svým jednáním i přitížit různými okolnostmi, a to například, že spáchal trestný čin surovým nebo trýznivým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem podle ustanovení § 42 písm. c) „TrZ“, nebo spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení podle ustanovení § 42 písm. p) „TrZ“. Trestní zákoník pak obsahuje i další polehčující či přitěžující okolnosti rozhodné pro stanovení druhu a výše sankcí, tj. trestů či nápravných opatření.

Přijetí „TOPO“ bylo podstatným zvratem v trestněprávní odpovědnosti s dopadem, a to zejména do odpovědnosti za trestné činy proti životnímu prostředí. Předmětný zákon vešel v účinnost dne 1. 1. 2012.³¹ Důvodem pro přijetí „TOPO“ byl další rozvoj ekonomické činnosti všech osob a zejména rozvoj činnosti právnických osob, kdy nebylo možné dosavadním přístupem trestního práva postihnout trestné činy spáchané právnickými osobami z hlediska individuální trestní odpovědnosti.³² Přijetím „TOPO“ bylo umožněno postihnout právnickou osobu i za situace, kdy nebylo prokázáno, že spáchání trestného činu se dopustila konkrétní fyzická osoba, a to i v případě, že není pochyb o tom, že trestný čin byl spáchán ve prospěch právnické osoby. Předmětný zákon je speciální úpravou k obecným trestněprávním předpisům, v našem případě k „TrZ“ a „TrŘ“. Umožňuje tak rozšířenou škálu možných trestů s ohledem na ustanovení § 304 „TrZ“, jako je například zrušení právnické osoby, propadnutí majetku, zákaz činnosti, zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí či uveřejnění rozsudku.³³

³⁰ Trestní předpisy: trestní zákoník, trestní řád, ochrana svědka, výkon trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, výkon vazby, Probační a mediační služba, Rejstřík trestů, soudnictví ve věcech mládeže, zajištění majetku, oběti trestných činů, amnestie, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob : změny TZ, TrŘ a dalších zákonů od 28.6.2022 : redakční uzávěrka 1.6.2022. ÚZ : úplné znění. Ostrava: Sagit, 2022. s. 293.

³¹ JANČÁŘOVÁ, I. *Právo životního prostředí: obecná část*. Učebnice Právnické fakulty MU. Brno: Masarykova univerzita, 2016. s. 664.

³² ŠELLENG, D. *Právnická osoba jako pachatel trestného činu*. Teoretik. Praha: Leges, 2019. s. 23.

³³ JANČÁŘOVÁ, I. *Právo životního prostředí: obecná část*. Učebnice Právnické fakulty MU. Brno: Masarykova univerzita, 2016. s. 664-665.

Přijetí nové právní úpravy bylo zčásti důsledkem skutečnosti, že právnická osoba je pojem abstraktní povahy (**právní subjekt**). Proto nelze tuto osobu považovat za pytláka, tudíž fyzickou osobu, která neoprávněně uloví zvěř v rozporu s právními předpisy. V našem konkrétním případě, například provozovna zajišťující gastronomickou činnost a prodávající maso z divoké zvěře, by taková právnická osoba mohla být považována za pachatele trestného činu ve smyslu ukrytí, převedení na sebe nebo jiného, nebo přechovávání neoprávněně ulovené zvěře. Nicméně nelze tuto osobu označit za pachatele, jenž přímo nelegálně loví zvěř. Vzhledem k této skutečnosti legislativa stanovila okruh trestných činů, za které může být právnická osoba odpovědná. Trestné činy jsou specifikovány v ustanovení § 7 „*TOPO*“ formou negativního výčtu, tedy obsahují pouze činy podle „*TrZ*“, na které se odpovědnost právnické osoby nevztahuje. Zde v negativním výčtu není trestný čin pytláctví dle trestního zákoníku uveden, což znamená, že může být ze strany právnické osoby spáchán. Podmínky trestní odpovědnosti právnických osob jsou uvedeny v ustanovení § 8 „*TOPO*“. V něm je uvedeno, že trestný čin právnické osoby nastává v situaci, kdy k jednání dojde jejím jménem, zaměstnancem při plnění pracovních povinností, nebo v souvislosti s její činností. Toto jednání lze právnické osobě přisoudit podle ustanovení § 8 odst. 2 „*TOPO*“.³⁴

3.1.4 Subjektivní stránka trestného činu pytláctví

„Významným znakem skutkové podstaty trestného činu je subjektivní stránka trestného činu. Obsahuje soubor znaků, které charakterizují psychiku pachatele ve vztahu k trestnému činu.“³⁵

Subjektivní stránka trestného činu je charakterizována jediným povinným (obligatorním) znakem, jímž je zavinění. Zavinění může mít podobu úmyslu nebo nedbalosti. Pokud tento znak není přítomen, nelze hovořit o trestném činu (zásada *nullum crimen sine culpa*). Úmysl se dělí na přímý a nepřímý, zatímco nedbalost rozlišujeme na vědomou a nevědomou. Zvláštní typ nedbalosti rozumíme hrubou nedbalost; jedná se o vyšší stupeň míry nedbalosti, ať již vědomé či nevědomé.

³⁴ SLOBODNÍK, M. *Myslivost leden–2016* [online]. © 2016 [cit. 2024-11-10]. Dostupné z: <https://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Leden-2016/Trestni-odpovednost-pravnickych-osob-v-pripadech-p>

³⁵ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 229.

U subjektivní stránky trestného činu jsou fakultativními znaky pohnutka (motiv) a cíl (záměr) pachatele. Tyto znaky jsou nepovinné, jelikož se nemusejí nacházet u všech trestných činů. Jestliže daný trestný čin zahrnuje tyto znaky, je nezbytné, aby byla naplněna také jeho subjektivní stránka. V opačném případě by nebyla splněna skutková podstata trestného činu.³⁶

Trestní zákoník nám v ustanovení § 13 odst. 2 vymezuje, že: „*k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“³⁷ V ustanovení § 17 „TrZ“, definuje zavinění k okolnosti zvlášť přitěžující, zejména že se k vyšší trestní sazbě přihlédne: „*jde-li o těžší následek, i tehdy, zavinil-li jej pachatel z nedbalosti, vyjímaje případy, že trestní zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné.*“³⁸

U trestného činu pytláctví podle § 304 „TrZ“, není v základní skutkové podstatě výslovně uvedeno, že „stačí zavinění z nedbalosti.“ Pro dokonání trestného činu pytláctví pak postačuje uskutečnění samotného jednání, tj. v daném případě lovu, nevyžaduje se tedy ulovení zvěře (či ryb), neboť postihnuto je již samotné komisivní jednání (lov), či nutně úmysl neoprávněně ulovenou zvěř (či ryby) ponechat; trestný čin pytláctví však spáchá i osoba, která sice sama neprovede neoprávněný lov, ale ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř (či ryby), přičemž ke spáchání se vyžaduje nutná povědomost této osoby o té skutečnosti, že se jedná o neoprávněně ulovenou zvěř (či ryby), tj. musí být takové osobě uvedená skutečnost znatelná a rovněž tuto skutečnost bude nutné takové osobě v trestním řízení prokázat. „*Z hlediska zavinění jde o úmyslný trestný čin [15], přičemž postačí i úmysl eventuální [srov. § 15 odst. 1 písm. b), odst. 2]. Není třeba, aby pachatel jednal v úmyslu si chycenou nebo skolenou zvěř či ulovené ryby ponechat.*“³⁹

³⁶ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 229-230.

³⁷ DRAŠTÍK, A.; SOTOLÁŘ, A.; RŮŽIČKA, M.; DURDÍK, T. a FREMR, R. *Trestní zákoník: komentář*. I. díl, (§ 1 až 232). Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 61.

³⁸ Tamtéž, s. 123.

³⁹ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 3895.

3.2 Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu pytláctví

Základní skutková podstata trestného činu bývá zpravidla popsána v prvních odstavcích jednotlivých ustanovení zvláštní části „TrZ“. Naopak kvalifikovaná skutková podstata trestného činu se nachází v následujících odstavcích těchto ustanovení „TrZ“. Tato kvalifikovaná skutková podstata zahrnuje okolnosti, které umocňují závažnost činu z pohledu společenské škodlivosti, a tím odůvodňuje stanovení přísnější trestní sazby.

V případě trestného činu pytláctví podle ustanovení § 304 „TrZ“, je kvalifikovaná skutková podstata vymezena takto:

- je členem organizované skupiny,
- získal pachatel pro sebe nebo pro jiného větší prospěch,
- čin spáchá osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí,
- jestliže byl za obdobné jednání v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.⁴⁰

Jestliže pachatel spáchá trestný čin pytláctví jako člen organizované skupiny, bude jeho jednání posuzováno jako přitěžující okolnost v souladu s ustanovením § 42 písm. p) „TrZ“. Termín **organizovaná skupina** označuje uskupení více osob, kde jsou jednotlivým členům přiděleny specifické úkoly, což vede k systematické a koordinované činnosti. Tato struktura zvyšuje pravděpodobnost úspěšného spáchání trestného činu a zároveň i jeho závažnosti.⁴¹ Pro naplnění skutkové podstaty trestného činu je nutné, aby pachatel projevil úmysl ve svém jednání.

Pokud pachatel pro sebe nebo jiného získá větší prospěch, jde o okolnost, která podmiňuje uložení přísnější trestní sazby. Orgány činné v trestním řízení při určování výše škody vycházejí z ustanovení § 138 odst. 1 „TrZ“. V předmětném ustanovení je větší škodou míněno nejméně 100 000,- Kč. V odstavci 2 stejného ustanovení,

⁴⁰ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2366-2367.

⁴¹ JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 8. aktualizované vydání. Glosátor. Praha: Leges, 2020. s. 86.

je uvedeno, že pro stanovení výše prospěchu se užije odstavce 1 předmětného ustanovení. Musíme zde zmínit, že pachatel nemusí jednat jen ve svůj prospěch, ale může získat prospěch i pro jiného. U kvalifikované skutkové podstaty stačí, aby pachatel jednal z nedbalosti podle ustanovení § 17 písm. a) „TrZ“, s výjimkou situace, kdy zákon požaduje i zde úmyslné zavinění.⁴²

„Prospěch může mít materiální a nemateriální povahu (např. paroží jako trofej).“⁴³

Osobou se zvláštní povinností chránit životní prostředí je myšlen jedinec, který díky svému zaměstnání, funkci, službě nebo jinému právnímu vztahu zodpovídá za ochranu přírody. Z hlediska pracovních nebo služebních povinností lze jako příklad zmínit členy myslivecké či rybářské stráže. Pokud jde o právní rámec, může být zmíněn správce lesa, jenž tuto funkci vykonává na základě pracovní smlouvy. V těchto situacích je dostačující zavinění z nedbalosti, jak je uvedeno v ustanovení § 17 písm. b) „TrZ“. Klíčovým požadavkem je, že jedinec v daném postavení si musí být vědom své zvlášť uložené povinnosti, což znamená, že k naplnění skutkové podstaty trestného činu postačuje nedbalostní zavinění.⁴⁴

Trestný čin pytláctví, provedený zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadným působením nebo během období hájení, zahrnuje kvalifikovaný znak skutkové podstaty, na jehož základě lze uložit vyšší trestní sazbu. *„Zvlášť zavrženíhodný je takový způsob lovu, který způsobuje zvěři zbytečné utrpení (lov do želez, na lep, do ok apod.), nebo chytání ryb pomocí výbušných, otravných nebo omamných látek atd.“⁴⁵* Takový způsob jednání představuje porušení zákonem stanovených pravidel a je kvalifikováno jako zakázaná činnost spojená s lovem zvěře nebo ryb. V zákoně o myslivosti a v zákoně o rybářství jsou tyto způsoby uvedeny. Lov hromadně účinným způsobem spočívá v tom, že pachatel při lovu zvěře nebo ryb použije prostředky jako jed, plyn, výbušniny, elektrický proud či jiné podobné metody, které vedou k ulovení většího množství zvířat. Naopak lov v době hájení znamená, že pachatel loví v období, kdy je lov zákonem zakázán, a porušuje tak stanovené ochranné lhůty. *„Dobu lovu jednotlivých druhů zvěře a bližší podmínky provádění lovu stanoví vyhláška č. 245/2002 Sb.“⁴⁶* Vyhláška byla

⁴² ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 3895-3896.

⁴³ Tamtéž, s. 3895.

⁴⁴ Tamtéž, s. 3896.

⁴⁵ Tamtéž, s. 3896.

⁴⁶ Tamtéž, s. 3896.

vydána Ministerstvem zemědělství. K uložení vyšší trestní sazby je dostačující, že pachatel jednal z hlediska zavinění nedbalostně ve smyslu § 17 písm. b) „TrZ“.

Jestliže byl pachatel během posledních třech let odsouzen za trestný čin pytláctví, hovoříme o tzv. speciální recidivě. V takovém případě postačuje, že jednal z nedbalosti.

Speciální recidiva pachatele představuje zvlášť přitěžující okolnost. Pod tímto pojmem se rozumí situace, kdy byl pachatel odsouzen za trestný čin, který má znaky pytláctví dle § 304 „TrZ“. Není nutné, aby uložený trest byl skutečně vykonán, a to ani zčásti. Při posuzování recidivy je důležité, aby v době rozhodování (ex nunc), včetně případného projednání u odvolacího soudu, nebylo na pachatele nahlíženo tak, jako by nikdy odsouzen nebyl.

Potrestáním se rozumí předchozí trestní postih, při kterém pachatel nejenom obdržel odsuzující rozsudek, ale zároveň vykonal alespoň část uloženého trestu. Výkon trestu, nebo i samotná právní moc rozsudku, kterým byl trest udělen, však nesmí vést k tomu, že by se na pachatele nahlíželo, jako by nikdy odsouzen nebyl. Předchozí trest může mít různou podobu – nemusí se jednat výhradně o trest odnětí svobody, ale může jít například o peněžitý trest nebo trest propadnutí věci.

K odsouzení nebo potrestání muselo dojít v průběhu posledních tří let. V případě **odsouzení** je klíčovým okamžikem nabytí právní moci rozsudku, zatímco u **potrestání** se zohledňuje například okamžik výkonu trestu, upuštění od jeho výkonu, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti či zákazu pobytu, prominutí trestu nebo jeho zbytku na základě milosti apod.⁴⁷

⁴⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 3896-3897.

3.3 Analýza přestupku pytláctví

Přestupek definujeme jako protiprávní jednání, které je zákonem výslovně označeno jako přestupek, vykazuje zákonem stanovené znaky a současně nedosahuje závažnosti trestného činu. Jedná se o čin společensky škodlivý, avšak méně závažný než trestný čin.⁴⁸

Sametová revoluce v roce 1989 přinesla změny v legislativě, včetně problematiky přestupků, které byly upraveny zákonem číslo 200/1990 Sb. Uvedený právní předpis zařadil pytláctví jako oddělený přestupek do oblasti agrární činnosti a myslivosti. Tato úprava byla obsažena v ustanovení § 35 odst. 1 písm. f) uvedeného zákona, kde se uvádělo, že: „*přestupku se dopustí ten, kdo neoprávněně loví zvěř.*“⁴⁹ Pokud byl přestupek spáchán, hrozila pokuta až do výše 8 000,- Kč nebo zákaz činnosti na dobu maximálně jednoho roku. Tento právní předpis se však vztahoval výhradně na oblast lovu.⁵⁰

S platností od 1. července 2017 byl původní zákon zákonodárcem zrušen a nahrazen přestupkovým zákonem č. 250/2016 Sb. a zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. V rámci této legislativní změny již nebyl delikt pytláctví uveden jako samostatná kategorie. Přestupek pytláctví je v současné době zakotven v „*MyslZ*“.

V „*MyslZ*“ je v ustanovení § 48a stanoveno, že „*Neoprávněným lovem zvěře je lov zvěře bez povinných náležitostí stanovených v § 46. Neoprávněný lov zvěře se zakazuje.*“⁵¹

Pro lepší pochopení významu slovního spojení „**neoprávněný lov zvěře bez povinných náležitostí**“ v kontextu přestupkového práva je nezbytné se podrobněji seznámit s ustanovením § 46 „*MyslZ*“ – Povolenka k lovu. Zde je uvedeno: „*kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu*

⁴⁸ Správní řád: Přestupky : zákon o některých přestupcích, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ; Soudní řád správní : 3 novely soudního řádu správního : redakční uzávěrka 9.9.2019. *ÚZ : Úplné Znění*. Ostrava: Sagit, 2019. s. 93.

⁴⁹ § 35 Zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

⁵⁰ Tamtéž [cit. 2024-11-11].

⁵¹ § 48a Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

a potvrzení o povinném pojištění; při lovu nebo usmrcování se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř, předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby. Povolenky k lovu vydává a podepisuje uživatel honitby na tiskopisech, které k tomuto účelu pořídil. Pro osoby lovící na společném lovu může povolenku k lovu nahradit seznam osob, které se jej účastní, (hromadná povolenka k lovu). Uživatel honitby je povinen evidenci vydaných povolenek včetně jejich vzorů archivovat nejméně 3 roky od skončení jejich platnosti. Uživatel honitby může povolenku k lovu vydat také k usmrcování živočichů vyžadujících regulaci a umožnit celoroční usmrcování těchto živočichů i jiným osobám oprávněným podle tohoto zákona než myslivecké stráži a mysliveckému hospodáři.“⁵²

Z výše uvedeného je zřejmé co musí fyzická osoba splňovat a mít u sebe, pokud bude provádět lov zvěře. Pakliže nesplní nějakou z uvedených povinností, lze předpokládat, že se bude dopouštět přestupku pytláctví.

Jedním z hlavních aspektů, který je důležitý pro posouzení, zda-li se fyzická osoba dopustila trestného činu nebo přestupkového jednání, je výše způsobené škody. Hranici výše škod jsme se již věnovali v předchozích kapitolách a jak jsme zde uvedli, tak hranice výše škody pro trestný čin je nejméně 10 000,- Kč.

Pokud fyzická osoba svým jednáním naplní skutkovou podstatu přestupku, uložení správního trestu se řídí ustanovením § 63 „Mys/Z“, které specifikuje přestupky fyzických osob. Naopak přestupky právnických a podnikajících osob jsou upraveny v § 64 téhož zákona, zatímco společná ustanovení k přestupkům nalezneme v § 64a. Tato ustanovení zahrnují řadu možných přestupků. V této souvislosti se zaměříme na přestupky, které jsou totožné nebo velmi podobné skutkové podstatě trestného činu pytláctví podle § 304 „TrZ“. Jde především o případy, kdy fyzická osoba ulovila zvěř zakázaným způsobem nebo způsobem, který je v rozporu s pravidly stanovenými „Mys/Z“, například odstřelem neodpovídajícím zákonným podmínkám.

Jak již bylo uvedeno, „Mys/Z“ v § 48a, zakazuje neoprávněný lov zvěře na základě stanovených pravidel. Současně stanoví, že fyzická osoba se dopouští přestupku podle § 63 odst. 1 písm. b) „Mys/Z“. Tento přestupek zahrnuje nejen samotný

⁵² § 46 Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

neoprávněný lov zvěře, ale také pokus o ulovení zvěře bez platných náležitostí, jako je například chybějící povolenka k lovu.

Za tento přestupek může být uložena finanční sankce až do výše 30 000,- Kč. V případě, že se pachatel dopustí stejného přestupku opětovně během jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o předchozím přestupku, může být na základě § 64a „MyslZ“ pokuta zvýšena až na 60 000,- Kč. Dále lze udělit tresty, jako je zákaz vykonávání činnosti až na dva roky nebo odejmutí loveckého lístku. Přestupek je také evidován v Rejstříku trestů v rámci záznamů o přestupcích.

Podle „MyslZ“ musí fyzická osoba, která neoprávněně lovila, nahradit způsobenou škodu zákonému uživateli honitby. Tato povinnost je zakotvena v ustanovení § 56 „MyslZ“.

Přestupky v oblasti myslivosti řeší orgány státní správy myslivosti. Pokuty, které za přestupky podle ustanovení § 63 „MyslZ“ ukládá myslivecká stráž, jsou v gesci příslušných obcí s rozšířenou působností.⁵³

K tomu, aby se fyzická osoba mohla dopustit přestupku, musí být přičetná a starší 15 let. Pro naplnění skutkové podstaty přestupku se zpravidla vyžaduje zavinění z nedbalosti, pokud zákon výslovně nestanoví, že je nezbytné úmyslné zavinění.⁵⁴

⁵³ Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

⁵⁴ Správní řád: Přestupky : zákon o některých přestupcích, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ; Soudní řád správní : 3 novely soudního řádu správního : redakční uzávěrka 9.9.2019. ÚZ : Úplné Znění. Ostrava: Sagit, 2019. s. 95-96.

4 Hranice mezi trestným činem a přestupkem se zaměřením na neoprávněný lov zvěře

U významového vymezení postulátu „neoprávněný lov“, lze citovat např. autory Jiřího Jelínka, Pavla Šámala a Filipa Ščerby, kteří tento postulát vykládají způsobem:

„Neoprávněně loví zvěř nebo ryby ten, kdo k tomu není oprávněn a ani nemá k takové činnosti zvláštní povolení, anebo i ten, kdo povolení má, ale jedná nad jeho rámec (tedy například i držitel mysliveckého nebo rybářského povolení, který loví zvěř nebo ryby určitého druhu v době jejich hájení).“⁵⁵

„Neoprávněné lovení, tj. jakékoliv jednání vykonávané bez povolení, v rozporu s povolením nebo v rozporu s právním předpisem, které byť jen směřuje k odchytu nebo odstřelu (např. čekání, až ryba „zabere“, až zvěř přijde na dostřel, vyhledávání zvěře, kladení návnad a nástrah aj.). Z hlediska tohoto trestného činu není podstatné, jakým způsobem pachatel s kořistí naloží (přisvojí si, ponechá na místě, pustí).“⁵⁶

„Neoprávněně loví zvěř osoba, která k lovu není povolána, popřípadě nemá k lovu zvláštního povolení nebo loví nad rámec povolení. Podle § 46 odst. 1 MyslZ kdo loví zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu.“⁵⁷

Odborníci na problematiku neoprávněného lovení zvěře a ryb mají shodné stanovisko ohledně významu potřebného oprávnění, avšak jejich důrazy se liší. Autor Jiří Jelínek se soustředí na definici neoprávněného lovu a uvádí, že i držitel povolení může jednat nelegálně, pokud loví v době hájení. Autor Pavel Šámal rozšiřuje perspektivu a zahrnuje široké spektrum nelegálních aktivit, které předcházejí samotnému lovu, bez ohledu na to, jak pachatel nakládá s kořistí. Autor Filip Ščerba se zaměřuje na legislativní aspekty, konkrétně na požadované dokumenty, které lovící osoba musí mít. Přestože všechny tři názory uznávají důležitost dodržování právních předpisů, autoři Jelínek

⁵⁵ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. s. 830.

⁵⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 3892.

⁵⁷ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2368-2369.

a Ščerba kladou důraz na nutnost oprávnění, zatímco autor Šámal se více věnuje praktickým aspektům lovu. Závěrem lze konstatovat, že odborníci mají na problematiku neoprávněného lovení podobné názory, avšak přistupují k ní z různých úhlů pohledu, což podtrhuje komplexnost této otázky a nutnost důsledného dodržování právních norem.

Neoprávněný lov zvěře lze přičíst nejen osobě, která postrádá zákonné oprávnění nebo speciální povolení k lovu, ale také osobě, která, přestože těmito oprávněními disponuje, jedná nad jejich zákonem stanovené hranice. V předchozí kapitole byly objasněny podmínky, za nichž lze považovat lov za legální podle platných právních předpisů. Patří sem například držení loveckého lístku, povolenky k lovu, platného pojištění, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a dalších nezbytných náležitostí. Jestliže osoba, která disponuje nezbytnými povoleními, uloví zvěř mimo stanovené časové období (není-li vydána výjimka podle ustanovení § 40 „Mys/Z“), použije zakázaný způsob lovu specifikovaný v ustanovení § 45 „Mys/Z“, uloví hájenou zvěř, zvěř neuvedenou ve své povolenke, zvěř, jejíž lov je úplně zakázán, nebo loví mimo svou přidělenou honitbu, její jednání může být kvalifikováno jako přestupek či trestný čin pytláctví, v závislosti na rozsahu způsobené škody.⁵⁸

„Neoprávněným lovem ve smyslu skutkové podstaty trestného činu pytláctví podle § 304 tr. zákoníku jsou jednání, která se vymykají zákonným podmínkám lovu podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“). Znak „neoprávněné“ je proto nutno vykládat v celém kontextu zákona o myslivosti, tedy nejen s přihlédnutím k ustanovení § 46 a § 48a zákona o myslivosti, ale také k ustanovení § 45 odst. 1 zákona o myslivosti a objektu trestného činu, kterým je ochrana přírody, resp. volně žijící zvěře a ryb, jakož i ochrana práva myslivosti a výkonu rybářského práva. Platí tedy, že i osoba, která dodržela formální náležitosti § 46 odst. 1 zákona o myslivosti (má povolenku k lovu, lovecký lístek, zbrojní průkaz atd.) a loví zvěř v rozporu s výslovným zákazem podle § 45 zákona o myslivosti, jedná nad rámec vydaného povolení, a tedy neoprávněně ve smyslu skutkové podstaty trestného činu pytláctví podle § 304 tr. zákoníku.“⁵⁹

⁵⁸ REJMONT, V. *Časopis Myslivost srpen–2021* [online]. © 2021 [cit. 2024-11-29] Dostupné na <https://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/MYSLIVOST-Straz-myslivosti/2021/Srpen-2021/Nejvyssi-soud-se-zcela-vyjimecne-vyslovil-k-proble>

⁵⁹ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 24.09.2020 sp. zn. 3Tdo 340/2020 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz.

Empirická část

5 Generalizované recentní vyhodnocení kvantitativních ukazatelů – statistik Policie České republiky ve vztahu k trestnému činu pytláctví za určující období 2016 až 2023

Z dostupných, sekundárně opatřených a vyhodnocovaných kvantitativních ukazatelů, zveřejněných mimo jiné na veřejném portálu „PČR“⁶⁰ vyplývá, že pytláctví je po týrání zvířat druhým nejčastěji zaznamenaným trestným činem v oblasti ochrany životního prostředí. V intencích určujícího období, tj. na začátku roku 2016 byla provedena úplná modernizace systému určeného k evidenci kriminality, která zahrnovala přechod na novou hardwarovou infrastrukturu a revizi softwarového řešení. Úpravy zahrnovaly jak vkládací prostředí, tak generování statistik, přičemž došlo i ke změně některých algoritmů, které se používají pro výpočet těchto statistik.

Byl upraven i postup výpočtu věku pachatele, který se dříve stanovoval na základě období od data narození až po okamžik sdělení obvinění. Nyní se počítá věk pachatele k datu spáchání trestného činu, což má dle názoru zpracovatele „práce“ i větší vypovídací hodnotu, neboť mezi samotným spácháním trestného činu a sdělením obvinění mohla uplynout i delší časová prodleva. Touto změnou došlo k lehkému posunu věku směrem k nižší věkové skupině.

Jak víme, tak v roce 2020 byla zvýšena hranice škody a prospěchu trestného činu. Tím poklesly počty evidovaných skutků u trestných činů a naopak se zvýšily počty evidovaných skutků u přestupků.

V roce 2021 byla „PČR“ optimalizována struktura technicko – statistických klasifikací. Záměrem bylo podrobnější sledování druhu kriminality.

V níže uvedené tabulce si ukážeme statistiky pytláctví od roku 2016 do roku 2023. Uvedená data před rokem 2016 zde nebudeme uvádět, neboť jak bylo uvedeno, byly

⁶⁰ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. PČR: Policie české republiky, statistiky kriminalita [online]. PČR, © 2016 [cit. 2025-01-03]. Dostupné na <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx>

trestné činy před tímto datem evidovány a počítány podle starých algoritmů a jejich srovnání by bylo zavádějící.⁶¹

Tabulka č. 1

Rok	Registrowáno	Děti a mladiství	Spácháno opak. trest. osobami	Objasněno	Objasněno dodatečně	Objasněnost v %	Způsobená škoda v tis.
2016	83	2	2	10	6	(12,1 %)	1958
2017	55	0	1	9	4	(16,4 %)	1433
2018	70	0	3	12	1	(17,1 %)	1211
2019	50	0	0	5	2	(10 %)	1393
2020	54	2	1	6	3	(11,1 %)	1223
2021	54	1	1	10	0	(18,5 %)	1611
2022	53	0	3	11	5	(20,8 %)	1489
2023	44	0	0	14	0	(31,8 %)	2244

Zdroj: Statistické vyjádření trestného činu Pytláctví § 304⁶², vlastní znázornění.

Z výkladového hlediska se jednotlivými pojmy, které užívá v rámci statistiky „PČR“ pro upřesnění tabulky rozumí následující. Pojem „registrowáno“ (tj. skutek trestného činu) je myšlen tak, že v daných případech bylo zahájeno trestní řízení v uvedeném roce a je buď doposud neukončeno nebo je ukončeno jiným způsobem.

Objasněno pak znamená, že došlo k zahájení úkonů trestního řízení a k objasnění skutku trestného činu v témže kalendářním roce.

⁶¹ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. PČR: Policie české republiky, statistiky kriminalita [online]. PČR, © 2016 [cit. 2025-01-03]. Dostupné na <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx>

⁶² Tamtéž [cit. 2025-01-03]

Dodatečně objasněné skutky jsou pak ty, kdy datum zahájení trestního řízení spadá před 1. 1. daného roku a datum objasnění je v období od 1. 1. daného roku. Objasněnost je podíl objasněných a registrovaných skutků.⁶³

5.1 Vyhodnocení statistického vyjádření trestného činu pytláctví

V období let 2016–2023 lze sledovat následující trendy v oblasti kriminality:

- **Počet registrovaných případů:** Došlo k postupnému poklesu z 83 případů v roce 2016 na 44 případů v roce 2023.
- **Děti a mladiství:** Většinou se na trestné činnosti podílelo velmi málo dětí a mladistvých. Nejvýraznější zapojení bylo v roce 2016 a 2020 (po 2 případech).
- **Opakovaná trestná činnost:** Mezi lety 2016 a 2023 se pohybovala míra opakovaných trestných činů osobami mezi 0–3 případy ročně.
- **Objasněnost:** Procento objasněných případů kolísalo, s výrazným zlepšením v roce 2023 (31,8%) oproti nejnižší hodnotě v roce 2019 (10 %).
- **Způsobená škoda:** Nejvyšší škoda byla zaznamenána v roce 2023 (2244 tisíc Kč), zatímco nejnižší byla v roce 2018 (1211 tisíc Kč).

Celkově došlo k mírnému poklesu počtu registrovaných případů, ale s výraznějšími výkyvy v objasněnosti a způsobené škodě. Z pohledu objasněnosti je evidentní, že trestný čin pytláctví je velmi latentní, neboť dosahuje jen k 32 %.

⁶³ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *PČR: Policie české republiky, statistiky kriminalita* [online]. PČR, © 2016 [cit. 2025-01-03]. Dostupné na <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx>

6 Nejčastější výskyt kriminalisticky relevantních stop na místě trestného činu pytláctví

Kriminalistická stopa představuje jakoukoli změnu v materiálním prostředí nebo lidském vědomí, která má příčinnou, místní nebo časovou souvislost s událostí, jež je předmětem vyšetřování. Tato stopa obsahuje informace důležité z hlediska kriminalistiky nebo trestního práva a musí být identifikovatelná, zajistitelná a využitelná. Informace z takové stopy lze čerpat prostřednictvím dostupných metod a nástrojů kriminalistiky, přírodních věd a technologií, jakož i odpovídajících postupů.⁶⁴

Stopy na místě činu nejsou konstantní a bývají často ovlivněny vnějšími faktory. U trestného činu pytláctví musíme počítat s tím, že stopy budou ovlivněny zejména meteorologickými podmínkami, tj. deštěm, mrazem, větrem a sluncem. Jelikož k páchání trestného činu pytláctví dochází v odlehlých místech, hraje zde i důležitou roli vznik stopy a tedy její časový odstup od její zjistitelnosti. V neposlední řadě je to i činnost pachatele na místě činu s úmyslem znehodnotit stopy. Musíme počítat i s tím, že k znehodnocení stop může dojít neúmyslnou činností osob nebo zvířat na místě činu, ačkoliv s protiprávním jednáním nemají nic společného.

6.1 Balistické stopy

Kriminalistická balistika se začala používat jako vědecká metoda pro individuální identifikaci palných zbraní ve 20. letech 20. století. Rok 1925 je označován za moment, kdy se výstupy kriminalistických zkoumání začaly uznávat jako nevyvratitelné důkazy před soudem. Tyto postupy identifikace byly propojeny s rozvojem vědy a techniky a přírodovědné a technické informace začaly hrát významnou roli v kriminalistice. V Československu tento pokrok odpovídal celosvětovému vývoji. První doložený znalecký posudek pochází právě z roku 1925. Archiv Muzea „PČR“ uchovává fotografickou dokumentaci případu vraždy M. Burketové ze dne 24. října 1925, která zobrazuje dno nábojnice s markanty označenými bodovací technikou.⁶⁵ Například ve

⁶⁴ KONRÁD, Z.; PORADA, V.; STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. s. 55.

⁶⁵ STRAUS, J. a VAVERA, F. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 273-274.

Spojených státech Charles Waite, působící jako asistent státního zástupce státu New York, je široce uznáván jako zakladatel forenzní balistiky coby vědecké disciplíny. Jeho průkopnický přístup a klíčové úspěchy vedly k založení Úřadu forenzní balistiky v New Yorku, který se stal vůbec první institucí na světě specializující se na tento obor.⁶⁶

Na místě činu pytláctví se nejčastěji a nejpravděpodobněji vyskytují balistické stopy, které mohou poskytnout klíčové informace pro prověřování/vyšetřování. Kriminalistická balistika, známá také jako forenzní či soudní balistika, se zaměřuje na analýzu objektů a případně i dat, která souvisejí se střelbou nebo použitím zbraně v rámci trestné činnosti. Tato interdisciplinární vědní disciplína využívá teoretické, metodické a odborné znalosti z různých tradičních vědeckých a technických oborů. Mezi nejvýznamnější patří matematika, fyzika, chemie, biologie, medicína, strojírenství, metalurgie, ale také nauka o zbraních, střelivu a moderní balistika. Kromě toho disponuje kriminalistická balistika širokým spektrem vlastních vědeckých metod, které se využívají k řešení specifických otázek při kriminalistickém vyšetřování.⁶⁷

Kriminalistická balistika je vědecká disciplína, která se zabývá studiem pohybu střel a souvisejících jevů, zahrnujících procesy před výstřelem, během něj a po něm. Tato oblast se dělí na následující klíčové oblasti:

- **Prenatální balistika** se soustředí na procesy, které probíhají před samotným výstřelem. Zkoumá například postupy, jako je plnění zásobníku náboji, jejich přesun do nábojiště a nábojové komory, a analyzuje nestandardní situace, například vzpříčení náboje či jiné mechanické poruchy. Významnou součástí prenatální balistiky je také analýza úmyslných úprav zbraní, které mají zabránit jejich identifikaci. Mezi tyto úpravy patří například odstranění sériových čísel nebo modifikace hlavně. Další klíčovou oblastí je zkoumání výroby a úprav munice, ať už jde o průmyslově vyráběné náboje, podomácku vyráběné varianty nebo nelegálně upravenou municí. Tato analýza zahrnuje i hodnocení použitých technologií a výrobních postupů. Tento obor poskytuje klíčové poznatky o stopách, které mohou vznikat na zbrani či náboji ještě před výstřelem.
- **Vnitřní balistika** zkoumá procesy probíhající během samotného výstřelu, kdy hořící střelný prach vytváří spalné plyny, které uvádějí střelu do pohybu. Mezi

⁶⁶ INNES, B. *Stopy zločinu: dobrodružství kriminalistiky: fascinující svět vědy, která pomohla vyřešit více než 100 kriminalistických případů*. Praha: Svojtka & Co., 2001. s. 178.

⁶⁷ PLANKA, B. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 13.

klíčové jevy patří proces hoření výmetné náplně, nárůst tlaku uvnitř hlavně, jeho dynamika a průběh, stejně jako kmitání hlavně. Důležitou součástí této oblasti je také analýza celkové funkce zbraně, společně s mechanismem vyhazování nábojnice a činnosti závěru. Pro kriminalistické účely jsou klíčové stopy zanechané na střele a nábojnici, které slouží k identifikaci konkrétní zbraně nebo skupiny zbraní. Vnitřní balistika se rovněž zaměřuje na studium zvláštních jevů, jako je destrukce zbraně při výstřelu. Tyto situace mohou být zapříčiněny překážkami v hlavni, vadou materiálu nebo jeho opotřebením, což poskytuje cenné poznatky pro analýzu neobvyklých událostí při střelbě.

- **Přechodová balistika** se zkoumá procesy dějící se v okamžiku, kdy střela opouští ústí hlavně zbraně. Klíčovou roli zde hrají spalné plyny, které střelu následně akcelerují, ale také mohou zanechávat stopy na okolních objektech. Pro kriminalistiku je zásadní analýza expanze zplodin výstřelu, jejich zachycování na povrchu cíle nebo průniku při střelbě z blízké vzdálenosti. Přechodová balistika se dále zaměřuje na účinky úst'ových zařízení, například tlumiče hluku, a zkoumá specifické stopy, které tato zařízení mohou zanechávat, což je důležité pro identifikaci použitých prostředků a okolností střelby.
- **Vnější balistika** zkoumá pohyb střely od okamžiku, kdy opustí ústí hlavně, až po její dopad na cíl. Zkoumá stabilitu letu střely, která je ovlivněna různými faktory, jako jsou gravitace, odpor vzduchu, vítr a další vlivy prostředí, a podrobně popisuje její trajektorii. Tato oblast je pro kriminalistiku zásadní při rekonstrukci střeleckých incidentů. Umožňuje například určit přesnou dráhu střely na místě činu, vzdálenost, ze které byla střelba provedena, nebo lokalizovat polohu střelce. Vnější balistika také napomáhá řešit složitější situace, jako jsou incidenty zahrnující více střelců nebo zbraní, čímž poskytuje klíčové důkazy pro objasnění okolností střelby.
- **Terminální balistika** zkoumá účinky střely při zásahu cíle. U živých organismů jde o ranivou balistiku, která zkoumá střelná poranění, jejich hloubku, směr střelby a povahu poškození tkání. Ranivá balistika se dělí na vojenskou, loveckou a kriminalistickou podle typu zbraní a střel. U neživých cílů zkoumá poškození materiálů, jako jsou sklo, dveře či jiné překážky, a analyzuje stopy po průniku nebo nárazu. Terminální balistika je úzce propojena se soudním lékařstvím a poskytuje klíčové informace pro vyšetřování střeleckých incidentů.
- **Postterminální balistika** se zabývá procesy, které nastávají po průniku střely cílem nebo překážkou. Zaměřuje se například na situace, kdy jedna střela projde

skrz a zasáhne další objekty či osoby, což je důležité při analýze střeleckých incidentů s více následky. Tato oblast je experimentální a často kazuistická, tedy založená na konkrétních případech. V kriminalistice má zásadní význam při analýze neobvyklých situací a rekonstrukci incidentů, kde je třeba přesně určit následky a trajektorii střely po prostřelení cíle.

- **Moderní balistika** využívá nejnovější technologie, jako je výpočetní technika, elektronová mikroskopie a digitalizace, což umožňuje detailnější analýzu dějů, které byly dříve přístupné pouze nepřímě. Tyto metody poskytují nové možnosti pro studium balistických procesů v reálném čase a posouvají balistiku k vyšší přesnosti a efektivitě.
- **Biobalistika** je interdisciplinární obor spojující balistiku a biologii, který zkoumá interakce mezi střelami a biologickými cíli. Studuje účinky střel na tkáň lidské či zvířecí a působení tkání na střely, kupříkladu jejich deformaci či odchylku trajektorie. Zabývá se fyzikálními znaky biologických tkání jako cílového materiálu a modeluje účinky zbraní na náhradní biologické cíle. Oproti ranivé balistice vykazuje větší rozsah a zahrnuje teoretické, experimentální i kazuistické přístupy.⁶⁸

Nyní si uvedeme co je balistická stopa a jaké balistické stopy zkoumáme. Balistické zkoumání se zaměřuje na důkazní materiál a informace, které potvrzují použití střelné zbraně v rámci vyšetřovaného případu. Tyto balistické důkazy obsahují stopy, jež lze analyzovat a vyhodnocovat pomocí dostupných metod v souvislosti s danou událostí. Po odborném posouzení, obvykle znalcem, mohou sloužit k objasnění okolností případu v rámci trestního řízení. Balistické stopy zachycují detaily průběhu události související s použitím střelné zbraně nebo s událostmi, které jí předcházely.⁶⁹ Balistické stopy zkoumá odborník označovaný jako kriminalistický balistik-technik. Tyto důkazy, sloužící k objasnění trestného činu, jsou nejprve pečlivě shromážděny a poté podrobeny detailnímu odbornému zkoumání.⁷⁰

Níže se blíže zaměříme na balistické stopy, které lze systematicky rozdělit do pěti základních skupin:

⁶⁸ PLANKA, B. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 13-15.

⁶⁹ Tamtéž, s. 20.

⁷⁰ Tamtéž, s. 13-15.

- 1) **Mechanické stopy** – se tvoří během střelby nebo při zacházení se zbraní, například při nabíjení. Stopy mohou být na nábojnicích a střelách a umožňují ztotožnit konkrétní zbraň, která byla použita.
- 2) **Technologické stopy** – odhalují úpravy zbraní nebo střeliva, třeba nelegální opravy zbraní či podomácku zhotovené náboje, což může poskytnout údaje o původu a použití zbraní.
- 3) **Stopy destrukce** – zahrnují poškození způsobené střelbou, jako jsou průstřely, deformace materiálů nebo jiné následky střely na cílech a překážkách.
- 4) **Materiálové stopy** – zahrnují zbytky kovů, střelného prachu či biologického materiálu. Tyto stopy se mohou nacházet na střelách, zbraních, tělech obětí i střelce a poskytují důležité informace o okolnostech střelby.
- 5) **Datové stopy** – tvoří záznamy, jako jsou videa, fotografie nebo svědecké výpovědi, které dokumentují použití zbraně nebo manipulaci s ní a doplňují další forenzní důkazy.⁷¹

6.2 Trasologické stopy

Na místě trestného činu pytláctví lze předpokládat přítomnost trasologických stop. Tyto stopy vznikají pohybem pachatele nejen v oblasti samotného činu, ale také v jeho okolí. Trasologické stopy představují důležitý důkazní materiál, který může významně přispět k analýze pachatelovy činnosti a jeho pohybu.

Při nelegálním lovu se často objevují stopy na tvrdých površích, jako je dřevo posedu či kazatelny, nebo otisky v měkké půdě, sněhu či na poli. Typicky jde o stopy po botách s pevnou podrážkou. Pokud je tělo ulovené zvěře odtaženo, mohou být klíčové i stopy, které pomohou určit druh zvěře pro výpočet škody a právní klasifikaci činu. Zkušený myslivec dokáže z těchto stop zjistit detaily o zvěři i způsobu lovu. Na místě činu lze obvykle identifikovat stopy spojené s odtahováním těla zvěře nebo s pohybem vozidla. Tyto důkazy mohou být klíčové pro analýzu postupu pachatele, jeho fyzických dispozic, používaných prostředků a relevantních charakteristik.

Trasologie je specializovaná oblast kriminalistického zkoumání, která se zaměřuje na vyhledávání, zajišťování a analýzu stop zanechaných chodidly, obuví, vozidly a jinými

⁷¹ PLANKA, B. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 13-15.

podobnými objekty. Tyto stopy se zkoumají zejména tehdy, pokud vykazují výrazné znaky vnější struktury, označované jako morfologické rysy. Jde o vědní obor, který analyzuje stopy jako otisky vnějšího tvaru objektů s cílem určit jejich identitu, stanovit jejich skupinovou příslušnost a objasnit veškeré okolnosti jejich vzniku.⁷²

Trasologie se zabývá analýzou stop zanechaných různými částmi lidského těla, jako jsou otisky zubů, uší, kolen či bosých chodidel. Zahrnuje rovněž stopy vytvořené oblečením, zvířaty nebo předměty, pokud tyto stopy nespádají do oblasti daktyloskopie nebo mechanoskopie. Tyto stopy poskytují cenné informace nejen o objektu, který je způsobil, ale také o okolnostech jejich vzniku. Zároveň mohou odhalit biologické a pohybové charakteristiky osoby, která je zanechala. Umožňují také rekonstruovat celkové okolnosti dané situace nebo zkoumat konkrétní detaily.

Pro orgány činné v trestním řízení představují tyto stopy důležitý technický a taktický nástroj. Mohou být klíčem k identifikaci konkrétního objektu nebo k zařazení do určité skupiny předmětů, což často přináší zásadní informace pro další postup při vyšetřování trestných činů. V tomto procesu je důležité se zaměřit na mechanismus vzniku stopy, výběr vhodných kriminalistických metod pro její odhalení a zajištění a také na určení způsobů, jak ji využít například při operativním pátrání.

Trasologické stopy vznikají interakcí alespoň dvou objektů, kdy dochází ke změně, která vede k vytvoření otisku. Obvykle jde o kontakt povrchu s objektem, který stopu zanechal, ale může nastat i opačný proces. V některých případech dojde k přenosu materiálu mezi objekty, čímž se vytvoří vrstvené nebo odvrstvené stopy.

Odborné zajištění těchto stop vyžaduje specifické znalosti a nástroje, což je úkolem vyškoleného kriminalistického technika. Proces zahrnuje pečlivou fixaci stopy, aby nedošlo k její degradaci či poškození, a její přípravu k následnému zkoumání. Metody zajištění zahrnují fotografickou dokumentaci, použití daktyloskopické fólie, elektrostatické přenesení prachových částic, odlévání nebo uchování stopy společně s nositelem ve stavu, v jakém byla nalezena.⁷³

⁷² KONRÁD, Z.; PORADA, V.; STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. s. 220.

⁷³ STRAUS, J. a PORADA, V. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. s. 11-18.

Trasologické stopy jsou obvykle analyzovány metodou vizuálního porovnávání a překrývání. K tomu byl Kriminalistickým ústavem Praha vytvořen a zaveden systém TRASIS, což je zkratka pro Trasologický informační systém. Tento systém obsahuje databázi obuvi s unikátním číslováním a evidenci stop nalezených při kriminalistických šetřeních. Umožňuje automatizované porovnávání stop s katalogem obuvi. Správcem systému je Kriminalistický ústav Praha, přičemž přístup na uživatelské úrovni mají k dispozici krajské odbory kriminalistické techniky a expertiz.⁷⁴

6.3 Biologické stopy

Při prověřování/vyšetřování případů pytláctví se mohou na místě činu objevit různé biologické stopy. Ty však většinou spíše souvisejí s uloveným zvířetem než přímo s pachatelem. Přesto může pytlák zanechat stopy své přítomnosti, například na zapomenutých věcech, předmětech upuštěných během manipulace se zvířeti nebo při poranění, které utrpěl přímo na místě. Při zpracování úlovku, jako je vyvrhování, se může objevit jeho krev.

Nejdůležitějšími biologickými stopami bývají krevní stopy ulovené zvěře, případně její části nebo celé tělo. Tyto stopy se často nacházejí na různých místech, protože pachatel zvěř obvykle přesouvá. Krev se často vyskytuje poblíž stop po pohybu člověka a v některých terénech, například v listnatých lesích, mohou kapičky krve pomoci rekonstruovat trasu, kterou se pachatel ubíral. Nejvíce krve bývá na místě, kde došlo k zásahu, dále na místě, kde zvěř zahynula, a také tam, kde byla vyvržena nebo rozdělena na části vhodné k transportu.

Zajištění těchto důkazů je klíčové, a to zejména na takových místech, jako jsou osobní věci pachatele, jeho vybavení, vozidlo nebo domov. Takto získané stopy mohou být zásadním podkladem pro objasnění situace a dokazování viny pachatele.

„Kriminalistická biologie je aplikovanou biologickou vědou, která slouží kriminalistické praxi vyhledáváním, zajišťováním, zkoumáním a vyhodnocováním biologických stop lidského, zvířecího nebo rostlinného původu.“⁷⁵

⁷⁴ STRAUS, J. a PORADA, V. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. s. 11-18.

⁷⁵ MUSIL, J.; KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezipodborové učebnice. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 169.

Kriminalisté se při prověřování/vyšetřování často setkávají s biologickými stopami, které hrají klíčovou roli při identifikaci osob. Moderní technologie umožňují díky analýze DNA jednoznačně určit jedince, a to i z nepatrného množství materiálu. Na rozdíl od lidských vzorků je analýza biologického materiálu zvířecího či rostlinného původu obvykle omezena na určení jeho základní povahy. Přesná práce s těmito stopami je ale náročná, protože jsou velmi citlivé na kontaminaci, což může ohrozit jejich vypovídací hodnotu.

Biologické důkazy lze rozdělit na několik druhů. Mezi běžné patří krev, sliny, pot nebo sperma, zatímco méně časté jsou například mozkomíšní mok, plodová voda či obsah žaludku. Moč, ačkoli se na místě činu může objevit, má obvykle větší význam pro toxikologii než pro samotnou identifikaci. Dalším typem materiálu jsou vlasy, chlupy, řasy nebo nehty, které mohou poskytnout cenné informace, zejména v kombinaci s DNA analýzou.

Způsob vzniku biologických stop lze rozdělit do tří hlavních kategorií:

1. **Samovolně oddělené materiály** – například vypadané vlasy, exkrementy nebo odumřelé kožní buňky.
2. **Násilně oddělené vzorky** – zahrnující krev, oděrky kůže, vytržené vlasy či chlupy, často vzniklé při konfliktu nebo násilné události.
3. **Pozůstatky zemřelých organismů** – zahrnují například části těl, tkáně nebo kosterní nálezy.

Při sběru biologických stop je nutné dbát na přísné postupy, aby nedošlo ke znehodnocení materiálu. Mezi základní pravidla patří:

- Biologické důkazy je třeba zajišťovat přednostně a co nejdříve.
- Používání ochranných pomůcek, jako jsou rukavice, roušky či jednorázové obleky, je nezbytné.
- Stopy by měly být zajišťovány včetně jejich nosiče (například oblečení nebo povrchů).
- Pokud jsou vzorky vlhké, je třeba je sušit pomalu při pokojové teplotě a vyhýbat se přímému slunci či jiným zdrojům tepla.

Pro porovnání biologických důkazů je nutné zajistit referenční vzorek, který lze odebrat například bukalním stěrem (z vnitřní strany tváře) nebo krevním odběrem. Krev však smí odebírat pouze zdravotnický personál.⁷⁶

6.4 Paměťové stopy

Paměťové stopy se tvoří v důsledku toho, že člověk vnímá okolní jevy prostřednictvím svých smyslů. Nejvýznamnější roli při tom hrají zrak a sluch, ale v některých případech mohou být zapojeny i další smysly, jako čich, chuť nebo hmat. Kvalita a trvanlivost těchto stop závisí na schopnostech konkrétního člověka, na jeho vnímavosti vůči prostředí a schopnosti ukládat si podněty do paměti. Tyto stopy však nejsou vždy trvalé – detaily často rychle mizí. Stopy mohou být krátkodobé, střednědobé nebo mít relativně trvalý charakter. Nejvíce si lidé obvykle pamatují podněty, které jsou silné nebo mimořádně intenzivní. Dalším významným faktorem je schopnost člověka přesně si vybavit a reprodukovat uložené informace.

Paměť se vytváří na základě biochemických procesů, kdy v ribonukleové kyselině mozku dochází k postupným změnám, které trvají několik hodin. Tyto procesy jsou spuštěny například zrakovým nebo sluchovým vjemem a vedou k přetváření bílkovin v nervovém systému. Tyto změny se obvykle odehrávají během spánku, což umožňuje vznik dlouhodobých vzpomínek. Schopnost jednotlivce ukládat tyto informace a přeměňovat je na dlouhodobou paměť se však liší člověk od člověka.⁷⁷

6.5 Věcné stopy

Pytláctví jako nelegální činnost často zanechává na místě události rozličné stopy, které mohou napovědět o způsobu provedení činu nebo o totožnosti pachatele. Jedná se o takzvané věcné stopy. Mezi takové stopy lze zařadit předměty běžného použití, například rukavice, šála, kapesníky či jiné věci, které na první pohled nemusejí s pytláctvím souviset. Kromě toho bývají na místě objeveny i stopy přímo spojené s lovem, například zbytky nábojů či samotné nábojnice. Na místě, kde se pachatel zdržel

⁷⁶ MUSIL, J.; KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 169-176.

⁷⁷ STRAUS, J. *Úvod do kriminalistiky*. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. s. 91-93.

delší dobu, mohou být nalezeny i osobní věci, jako je mobilní telefon, cigaretové nedopalky atd. Tyto důkazy jsou zajištěny (in natura) v původním stavu a odeslány k odborné analýze. Laboratorní zkoumání může odhalit další cenné informace, včetně biologických stop, jako je DNA, která umožňuje jednoznačnou identifikaci osoby. Takové důkazy jsou klíčové při dokazování viny a objasňování případů spojených s pytláctvím.

7 Kazuistika

Situační případ č. 1

Nejvyšší soud České republiky posuzoval dovolání obviněného P. S. týkající se přečinu pytláctví dle ustanovení § 304 odst. 1 „TrZ“. Tento případ se vztahoval k lovu uskutečněnému dne 9. ledna 2016 během společného honu v honitbě č. XY v okrese Bruntál, pronajaté Mysliveckým spolkem M. – I. Obviněný P. S. se honu účastnil jako člen spolku a vedoucí honců.

Organizace lovu rozdělila účastníky na dvě skupiny – lovce, kteří byli na okrajích leče, a honce, jejichž úkolem bylo nahánět zvěř směrem k lovcům. Tato pravidla objasnil vedoucí lovu J. K. před zahájením akce. Přesto došlo k neoprávněnému ulovení dvou samců jelena evropského. Jednoho z nich, tzv. osmeráka (ohodnoceného na 29 300,-Kč), ulovila nezjištěná osoba, zatímco tzv. šesteráka (stejně hodnoty) zastřelila obviněná K. S. P. S. byl následně usvědčen, že manipuloval s tělem jelena osmeráka – konkrétně jej vyvrhl na svážnici, naložil do vozidla a následně převezl domů. Zároveň od J. K. odkoupil jelena šesteráka za 4 000,-Kč, přestože byl obeznámen s tím, že lov proběhl v rozporu se zákonem.

Soud konstatoval, že obviněný svým jednáním naplnil skutkovou podstatu přečinu pytláctví. Manipulace s neoprávněně ulovenou zvěří v hodnotě přesahující nepatrnou hranici odporuje § 304 odst. 1 „TrZ“. P. S. svou obhajobu stavěl na tvrzení, že lov neprobíhal neoprávněně, protože nebyl přímým střelcem, a poukazoval na údajné procesní pochybení i nesprávnou právní kvalifikaci skutku. Rovněž argumentoval principem subsidiarity trestní represe, podle kterého mělo být jeho jednání kvalifikováno pouze jako přestupek.

Odvolací soud však námitky obviněného odmítl. P. S. byl uznán vinným a odsouzen k trestu odnětí svobody na 12 měsíců s podmíněným odkladem na tři roky. Součástí trestu byl i zákaz výkonu práva lovit po dobu tří let. Nejvyšší soud potvrdil, že jednání obviněného mělo dostatečnou společenskou škodlivost, a označil jeho argumentaci o nejasnostech skutku a míře zavinění za neopodstatněnou. Zdůraznil také, že jako zkušený myslivec si P. S. musel být vědom zákonných pravidel lovu a věděl, že ulovení zvěře bylo neoprávněné.

Případ rovněž poukázal na nerovnosti v posuzování odpovědnosti jednotlivých účastníků. Zatímco čin obviněné K. S. byl kvalifikován jako přestupek a předán správnímu orgánu, P. S. byl jediným, kdo nesl trestní odpovědnost. Nejvyšší soud tuto disproporci označil za přiměřenou vzhledem k hodnotě zvěře a konkrétním okolnostem případu.⁷⁸

Situační případ č. 2

Případ se týká obviněného J. S., který byl uznán vinným přečinem pytláctví podle ustanovení § 304 odst. 1 „*TrZ*“. Tento přečin spáchal dne 24. listopadu 2019 v honitbě XY, kde jako lovecký průvodce úmyslně zavedl ozbrojeného lovce Z. P. do cizí honitby XY za účelem skolení kamzíka horského, jehož hodnota se pohybuje mezi 23 000,-Kč a 70 000,- Kč. Ačkoli ke skolení zvěře nedošlo, jednání obviněného bylo kvalifikováno jako neoprávněný lov. Tento čin byl přerušen zásahovým mysliveckým orgánem.

Podle zjištění soudu byl J. S. detailně obeznámen s hranicemi honitby, které byly jasně označeny turistickým chodníkem a značením, a také se zákonnými podmínkami lovu. Lovce Z. P., který byl vybaven nabitou střelnou zbraní, se spoléhal na J. S., protože neznal místní poměry. Obviněný se přitom lovu aktivně účastnil, čímž naplnil znaky spolupachatelství. Ani J. S., ani Z. P. neměli v době incidentu povolení k lovu zvěře.

Okresní soud v Šumperku uznal J. S. vinným a uložil mu peněžitý trest ve výši 20 000,-Kč, splatný v měsíčních splátkách po 2 000,-Kč, a zákaz činnosti spočívající v myslivosti na dobu dvou let. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci následně potvrdil tento rozsudek a zamítl odvolání obviněného.

Obviněný podal dovolání k Nejvyššímu soudu, v němž namítal, že jeho role loveckého průvodce nebyla prokázána a že jeho jednání nemělo naplnit znaky neoprávněného lovu. Rovněž tvrdil, že pojem „lovit zvěř“ není v právním řádu definován a že k lovu nedošlo. Nejvyšší soud však konstatoval, že pro naplnění skutkové podstaty přečinu pytláctví není nutné, aby zvěř byla skutečně ulovena, a že lov zahrnuje i přípravu a aktivity směřující ke skolení zvěře. Uvedl, že obviněný jednal nad rámec zákonných oprávnění a dopustil se neoprávněného lovu tím, že lovce zavedl do cizí honitby.

⁷⁸ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR - senát ze dne 24.09.2020 sp. zn. 3 Tdo 340/2020 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: www.aspi.cz.

Nejvyšší soud odmítl dovolání J. S. jako zjevně neopodstatněné a potvrdil rozhodnutí nižších soudů. Zdůraznil, že přečin pytláctví chrání právo myslivosti a neoprávněné jednání, včetně účasti na lovu v cizí honitbě, je závažným porušením zákona.⁷⁹

⁷⁹ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR - senát ze dne 11.01.2022 sp. zn. 4 Tdo 1352/2021 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: www.aspi.cz.

Závěr

Tato „práce“ se zabývala fenoménem neoprávněného lovu zvěře, známého jako pytláctví, a jeho historickým, právním a praktickým kontextem na území České republiky. V rámci zpracování byly analyzovány klíčové aspekty této problematiky, včetně její historické geneze, aktuální právní úpravy a kriminalistických přístupů k řešení případů pytláctví. Cílem bylo nejen popsat danou problematiku, ale také přispět k jejímu hlubšímu pochopení a identifikaci klíčových výzev spojených s jejím potíráním.

Historický vývoj pytláctví ukazuje, jak se společenský a právní přístup k lovu měnil od dob, kdy byl lov výsadním právem panovníka, až po současné zákony, které se snaží vyvážit ochranu přírody a právní regulaci lovu. „Práce“ zdůraznila důležitost změn v legislativě, které reflektovaly nejen technologický pokrok, jako je vývoj účinnějších loveckých nástrojů, ale také posun ve společenském vnímání ochrany přírody. Zvláštní pozornost byla věnována trestnímu zákoníku, konkrétně ustanovení § 304, které definuje skutkovou podstatu trestného činu pytláctví.

Jedním z klíčových nástrojů pro efektivní aplikaci právních předpisů je sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře, který umožňuje rozlišit mezi trestným činem a přestupkem. Tento nástroj byl identifikován jako zásadní pomůcka nejen pro orgány činné v trestním řízení, ale i pro aplikační praxi „PČR“. Analýza statistik objasňující pytláckých případů navíc ukázala, že efektivita potírání této trestné činnosti zůstává výzvou, což poukazuje na potřebu dalšího rozvoje kriminalistických metod a legislativních úprav.

Kriminalistické stopy, jako jsou balistické, trasologické nebo biologické důkazy, byly identifikovány jako klíčové pro objasňování pytláckých případů. „Práce“ rovněž zdůraznila význam kazuistik, které poskytly praktický pohled na postupy a výzvy spojené s řešením konkrétních případů neoprávněného lovu. Tyto příklady ilustrovaly, jak důležitá je spolupráce mezi jednotlivými složkami trestního řízení a odbornými institucemi.

Výsledky této „práce“ potvrzují, že pytláctví je stále aktuálním a dynamicky se vyvíjejícím problémem, který reflektuje historické kořeny, současnou právní úpravu i kriminalistické výzvy spojené s jeho odhalováním. Teoretická část „práce“ prokazuje,

že historický vývoj pytláctví souvisí s proměnami vlastnických vztahů a legislativními změnami, přičemž analýza právního rámce potvrzuje, že současná úprava reflektuje snahu o efektivní potírání tohoto fenoménu, avšak vyžaduje průběžné aktualizace. Empirická část „*práce*“ věcně subsumuje opatření a následně vyhodnocované kvantitativní (statistické) údaje „*PČR*“ za určující období 2016–2023, kde z pohledu fenomenologického poukazuje na fluktuaci případů pytláctví, přičemž nejvýraznější faktory ovlivňující jeho nárůst zahrnují ekonomickou situaci pachatelů, dostupnost loveckých technologií a efektivitu policejního vyšetřování. Z těchto důvodů je nezbytné nejen kontinuálně přizpůsobovat legislativní rámec a zdokonalovat kriminalistické metody pro odhalování pytláků, ale také posilovat preventivní opatření a zvyšovat společenské povědomí o ochraně přírody jako klíčovém prvku udržitelného rozvoje.

„*Práce*“ zdůrazňuje, že ochrana přírodního bohatství by měla být jednou z priorit společnosti. Problematika pytláctví si vyžaduje nejen důkladné pochopení ze strany odborné veřejnosti, ale také trvalou pozornost legislativních orgánů a orgánů činných v trestním řízení. Závěrem lze konstatovat, že tato „*práce*“ přispěla k lepšímu pochopení fenoménu pytláctví a poskytla cenné poznatky, které mohou být užitečné jak v teoretickém, tak praktickém kontextu. Výsledky „*práce*“ mohou zároveň sloužit jako podklad pro další výzkum a rozvoj opatření, směřujících k účinnější ochraně přírody a právní regulaci lovu.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BEDNÁŘ, V. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 13. vyd. Praha: Druckvo, 2014. 877 s. ISBN 978-80-87668-09-2.
2. ČERVENÝ, J. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upravené vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2019. 591 s. ISBN 9788073608958.
3. DRAŠTÍK, A.; SOTOLÁŘ, A.; RŮŽIČKA, M.; DURDÍK, T. a FREMR, R. *Trestní zákoník: komentář*. I., II. díl, (§ 1 až 421). Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 1568 s. ISBN 978-80-7478-790-4.
4. FRANCEK, J. *Lovecká vášeň v proměnách staletí*. Praha: Havran, 2008. 240 s. ISBN 978-80-86515-88-5.
5. INNES, B. *Stopy zločinu: dobrodružství kriminalistiky: fascinující svět vědy, která pomohla vyřešit více než 100 kriminalistických případů*. Praha: Svojtka & Co., 2001. 256 s. ISBN 80-7237-389-7.
6. JANČÁŘOVÁ, I. *Právo životního prostředí: obecná část*. Učebnice Právnické fakulty MU. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 715 s. ISBN 978-80-210-8366-0.
7. JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2022. 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.
8. JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 8. aktualizované vydání. Glosátor. Praha: Leges, 2020. 1358 s. ISBN 978-80-7502-395-7.
9. KLÍMA, K. *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 1019 s. ISBN 80-86898-44-X.
10. KONRÁD, Z.; PORADA, V.; STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 323 s. ISBN 978-80-7380-869-3.
11. MUSIL, J.; KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: C.H. Beck, 2004. 582 s. ISBN 80-7179-878-9.

12. NĚMEC, M. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. 80 s. ISBN 80-7251-097-5.
13. PLANKA, B. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 660 s. ISBN 978-80-7380-036-9.
14. PETR, Bohuslav. *Zákon o myslivosti: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-781-2.
15. SLÁDEČEK, Vladimír. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2016. 1300 s. ISBN 978-80-7400-590-9.
16. STRAUS, J. a VAVERA, F. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 441 s. ISBN 978-80-7380-370-4.
17. STRAUS, J. a PORADA, V. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. 287 s. ISBN 80-7251-160-2.
18. STRAUS, J. *Úvod do kriminalistiky*. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 175 s. ISBN 80-86473-82-1.
19. ŠÁMAL, P.; GRIVNA, T.; BOHUSLAV, L.; NOVOTNÝ, O.; HERCZEG, J. et al. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 1200 s. ISBN 978-80-7598-764-8.
20. ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. I., II. a III, § 1-421. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. 4933 s. ISBN 978-80-7400-893-1.
21. ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 1, 2, § 1 až 421. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. 3331 s. ISBN 978-80-7400-807-8.
22. ŠELLENG, D. *Právnícká osoba jako pachatel trestného činu*. Teoretik. Praha: Leges, 2019. 250 s. ISBN 978-80-7502-339-1.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. MZe: *Ministerstvo zemědělství, sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku* [online]. MZe, © 2010 [cit. 2024-11-10]. Dostupné na <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/hodnotu-neopravnene-ulovene-zvere-pomaha>
2. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. PČR: *Policie české republiky, statistiky kriminalita* [online]. PČR, © 2016 [cit. 2025-01-03]. Dostupné na <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx>

3. REJMONT, V. *Časopis Myslivost srpen–2021* [online]. © 2021 [cit. 2024-11-29]
Dostupné na <https://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/MYSLIVOST-Straz-myslivosti/2021/Srpen-2021/Nejvyssi-soud-se-zcela-vyjimecne-vyslovil-k-proble>
4. RŮŽIČKA, M. § 304 (Trestního zákoníku). In: DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. ASPI_ASPI KO40_2009CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
5. SLOBODNÍK, M. *Myslivost leden–2016* [online]. © 2016 [cit. 2024-11-10]. Dostupné z: <https://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Leden-2016/Trestni-odpovednost-pravnickych-osob-v-pripadech-p>
6. Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 24.09.2020 sp. zn. 3Tdo 340/2020 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
7. Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR - senát ze dne 24.09.2020 sp. zn. 3 Tdo 340/2020 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
8. Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR - senát ze dne 11.01.2022 sp. zn. 4 Tdo 1352/2021 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
9. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz ISSN 2336-517X.
10. § 48a Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
11. § 35 Zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Legislativní dokumenty

1. Správní řád: Přestupky: zákon o některých přestupcích, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Soudní řád správní: 3 novely soudního řádu správního: redakční uzávěrka 9.9.2019. ÚZ: *Úplné Znění*. Ostrava: Sagit, 2019. 128 s. ISBN 978-80-7488-370-5.
2. Trestní předpisy: trestní zákoník, trestní řád, ochrana svědka, výkon trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, výkon vazby, Probační a mediační služba, Rejstřík trestů, soudnictví ve věcech mládeže, zajištění majetku, oběti trestných

činů, amnestie, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob: změny TZ, TŘ
a dalších zákonů od 28.6.2022: redakční uzávěrka 1.6.2022. *ÚZ: úplné znění.*
Ostrava: Sagit, 2022. 480 s. ISBN 978-80-7488-530-3.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 – statistické vyjádření trestného činu pytláctví § 304, vlastní znázornění, str. 39

Přílohy

Příloha I – Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku

Příloha I.

Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku

Hodnota zvěře se stanovuje na základě nejnižších potřebných nákladů spojených s opětovným navrácením jedince stejného druhu do honitby, čímž dochází k obnovení původního stavu této lokality. U trofejové zvěře je k této hodnotě navíc připočítána cena samotné trofeje. K určení hodnoty lze využít služby soudního znalce nebo tabulky sazebníku Vojenských lesů a statků. Orientační bodové hodnocení trofejí mohou provést také hodnotitelé z Ústřední hodnotitelské komise trofejí.

Jelen evropský

Jelen: 29 300,- Kč

Laň: 24 800,- Kč

Kolouch: 22 600,- Kč

Daněk

Daněk: 26 300,- Kč

Daněla: 23 300,- Kč

Daňče: 22 300,- Kč

Srnec obecný

Srnec: 15 900,- Kč

Srna: 14 100,- Kč

Srnče: 13 900,- Kč

Sika japonský (jelen Dybowského)

Jelen: 26 300,- Kč

Laň: 23 300,- Kč

Kolouch: 22 300,- Kč

Jelenec běloocasý

Jelen: 26 300,- Kč

Laň: 23 300,- Kč

Kolouch: 22 300,- Kč

Muflon (Koza bezoárová)

Muflon – beran: 31 500,- Kč

Muflonka: 22 300,- Kč

Muflonče: 22 000,- Kč

Prase divoké

Kňour: 22 900,- Kč

Bachyně: 17 700,- Kč

Lončák: 17 400,- Kč

Sele: 9 800,- Kč

Zajíc polní (bez rozdílu pohlaví)

Celkem: 3 900,- Kč

Bažant obecný

Kohout: 3 100,- Kč

Slepice: 3 100,- Kč

Bažant královský

Kohout: 3 900,- Kč

Slepice: 3 100,- Kč

Krocan divoký

Krocan: 5 600,- Kč

Krůta: 3 200,- Kč

Králík divoký, ondatra pyžmová, liška obecná, kuna lesní nebo skalní

Celkem: 4 800,- Kč

Ostatní zvěř pernatá (lovné druhy kachen, husy, lyska černá, holub hřivnáč a další pernatá zvěř)

Celkem: 3 200,- Kč